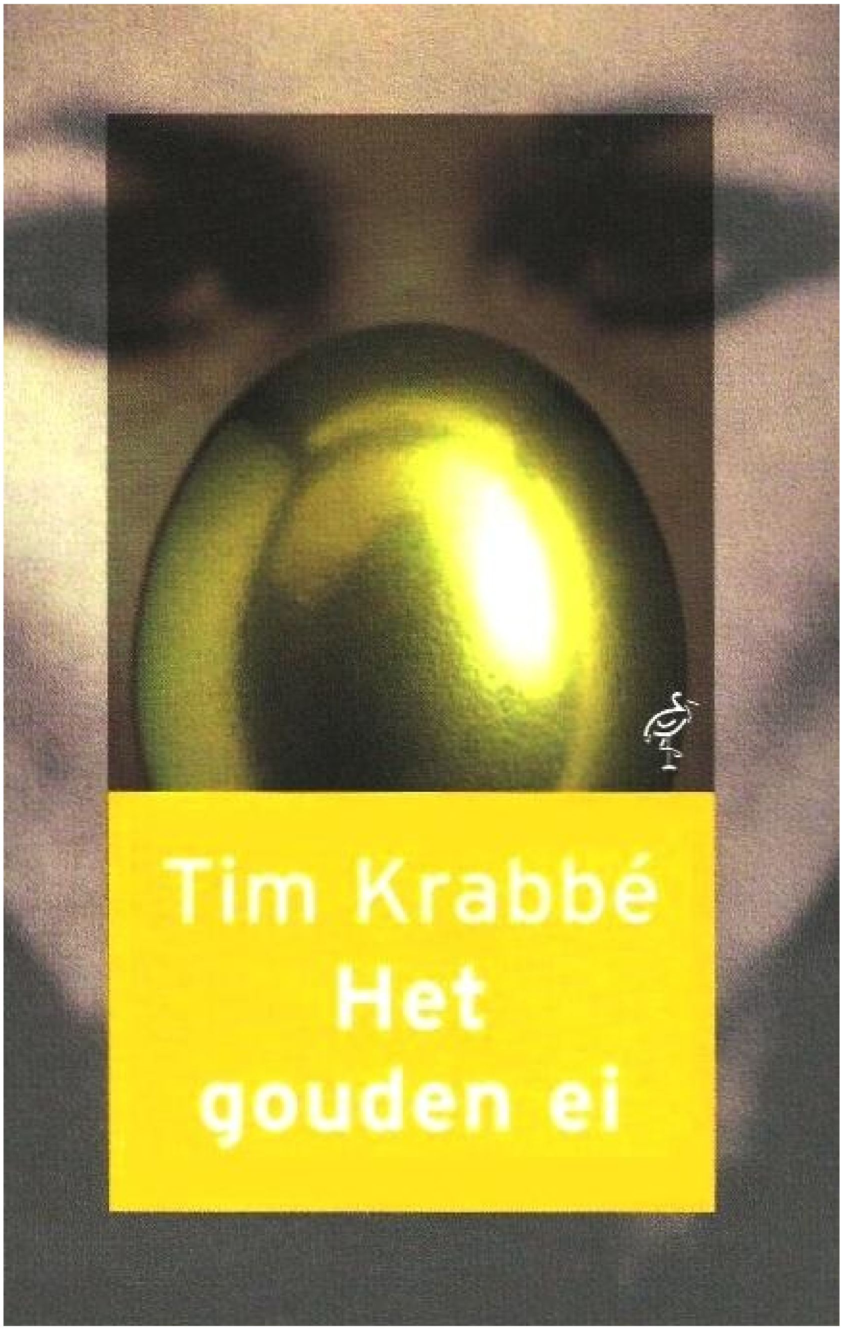

Tim Krabbé
Het
gouden ei

Tim Krabbé

Het gouden ei

1984

Een jongeman gaat op zoek naar zijn raadselachtig verdwenen levensgezellin.

NBD|Biblion recensie
Krabbe heeft ook in deze novelle, zijn meeste bekende, een flitsende stijl, met geestige, bizarre, maar ook zeer gevoelige momenten. De structuur is verrassend knap: achteraf passen alle stukjes in elkaar. Dit sprookje van de misdaad verhaalt van de vakantiereis van Rex en Saskia. Saskia verdwijnt op een raadselachtige manier bij een benzinestation. Jaren later ontdekt Rex hoe dat gebeurd is. Hij ondergaat hetzelfde lot. Dit boek is bij uitstek geschikt voor een zeer breed publiek. Verfilmd als ‘Spoorloos’ en ‘The vanishing’.

Eén

Gelijkmatig als ruimteschepen bewogen de cabines vol toeristen zich over de lange brede weg naar het zuiden. De avond begon de golvende landschappen van de Autoroute du Soleil violet te kleuren, het lint auto's dunde uit. Rex Hofman en Saskia Ehlvest waren al tien uur onderweg en nog ongeveer een uur verwijderd van het eindpunt van hun eerste etappe: een hotel in Nuits St. Georges, niet ver van Dijon. Dat lag iets naast de meest logische route, maar Saskia had de naam de kleine omweg waard gevonden.

Het einddoel was een huisje in de heuvels boven de Middellandse Zee bij Hyères en zoiets hadden ze wel eens in één dag gereden, maar ditmaal waren ze veel op de secundaire wegen gebleven en in plaats van de rondweg te volgen hadden ze Parijs dwars doorkliefd en wat gedronken op een terrasje toen ze verdwaald waren. “Het is veel leuker de couleur locale langzaam te zien veranderen,” had Saskia gezegd.

“De couleur locale springt steeds net op rood als wij er aankomen,” dacht Rex, maar tot zijn eigen verbazing zei hij het niet.

Maar het was warm en ver en het laatste uur was de stemming toch wat geprikkeld geraakt. Toen Saskia binnen tien minuten twee keer haar breiwerkje moest weg leggen omdat Rex een sinaasappel geschild wilde hebben liet ze de tweede op de grond vallen.

“Ooh! Hij valt! Oooh!” zei ze.

Hij verdacht haar van opzet maar zweeg. Misschien maakte hij ook wel wat overdreven gebruik van zijn rechten als chauffeur, om haar in te peperen dat zij nooit reed. Hij had haar rijlessen betaald maar na haar examen had ze er zo goed als niets meer aan gedaan, hoe hij er ook op aandrong. Rex vond dat jammer, hij had gedroomd van verre reizen met lange nachten waarin ze elkaar aan het stuur zouden aflossen.

Ze boog zich over het dashboard.

“Wat doe je?”

“Ik kijk even naar de benzine.”

“We hebben net getankt!”

“Ik kijk alleen maar even!”

De benzinemeter van Rex’ auto was kapot. Dat was hij drie jaar eerder ook al geweest, toen ze voor het eerst samen op vakantie waren. Op een avond had hij de laatste pomp weggewuifd, zwerend dat er genoeg in zat om het hotel te bereiken – en Saskia had drie uur op een pikdonkere Italiaanse landweg moeten wachten tot hij terug was met een jerrycan. Sindsdien zat er een magnetisch blocnootje tegen het dashboard gekleefd om de kilometerstanden bij te houden: gift van Saskia. Op vakanties deed ze dat zelf, er stonden al weer drie getallen in haar handschrift. Die maakten duidelijk dat Nuits St. Georges desnoods haalbaar was zonder tankstop, en bovendien lag die jerrycan nog altijd achterin, maar het was waar: je was op zo’n eerste dag van de vakantie altijd een beetje ongerust. Er was zoveel dat mis kon gaan – was de hotelreservering wel doorgekomen, vielen de fietsen niet van het dak, bestond het gehuurde huisje wel.

“Waarom ga je niet zelf achter het stuur zitten? Dan kan je de kilometerteller veel beter zien.” Dat dacht Rex, en hij dacht ook: “laat ik dat nu niet zeggen,” maar hij zei het toch.

Gestoken veerde ze terug. “Ik wil gewoon niet nog eens zonder benzine staan als je het goed vindt.”

“Er zit anders genoeg in om naar Amsterdam terug te rijden,” zei Rex.

Saskia floot een paar tonen en keek uit het zijraampje.

Bovenaan een glooiing rees als een vreemd wit kasteel een benzinestation op, aangekondigd door een bord: TOTAL 900 meter. Volgend station: FINA, 49 kilometer, FINA was goed genoeg, maar dat TOTAL-station stond daar als een niet te omzeilen ruziestoker.

Ze zeiden niets.

Op het allerlaatste moment zwenkte Rex het pompterrein op. Hij had zelfs geen vaart geminderd om het zo onverwacht mogelijk te maken.

“God wat flauw,” dacht hij. Uit de verste hoek van zijn rechteroog probeerde hij te zien hoe Saskia reageerde. Ze perste haar lippen opeen en zette grote ogen: een clownachtig gezicht dat een vaste betekenis tussen hen had: *aanbod tot verzoening*.

Ze keken elkaar aan en lachten.

“Peace?” zei ze, twee vingers opstekend in een V.

“Peace.”

“Nou, dan maak ik van de gelegenheid gebruik door even te gaan piesen.”

Hij had al zonder tanken willen doorrijden, maar nu stelde Rex zich op in de kortste rij; alle pompen waren bezet. Saskia gaf hem een zoen en stapte uit.

"Wat hou ik toch van haar," dacht hij terwijl ze met haar rieten mand aan haar arm door de automatische glazen deuren in de servicewinkel verdween. Er kwam een glimlach op zijn gezicht die hij vlug in de achteruitkijkspiegel bekeek, alsof het een cadeautje van haar was. Hij kon het na vier jaar nog altijd niet geloven dat hij haar echt had.

Dat kinderachtige geruzie, daarin uitte zich juist hun verbondenheid, ze gaven zich er aan over om te voelen hoeveel ze van elkaar hielden, als rijkaards die met geld smijten. Over een uur zaten ze samen in bad in Nuits St. Georges.

Ook nu nog, om tien over zeven, was het een rommelige bende onder de overkapping van de pompen, met over de grond scharrelende ijspapiertjes, caravans, mannen in sportbroekjes en opgekropen T-shirts, een deux chevaux met een kano op het dak die 'Queen Elizabeth' heette. Toen Rex mocht oprijden naar zijn pomp vermorzelde hij bijna een klein Vietnamees-achtig meisje dat een eend op wieltjes voorttrok.

De automatische deuren kregen weinig rust van het bontgeschakeerde gezelschap dat één ding gemeen had: het TOTAL-station was niemands eindbestemming. Een neger in een Afrikaanse jurk keek zoekend rond terwijl hij twee ijsjes aan de punten omhoog hield, een man met een mitella leunde tegen de glazen wand van de winkel en krabde met zijn goede hand op zijn hoofd, een vader maakte een foto van een meisje en een jongen met reclamepetjes van RICARD. En daar, net toen Rex klaar was met afrekenen, was achter het glas alweer het rood-gespoelde wriemelhaar van Saskia.

Ze gingen tegelijk zitten. Saskia keek op de kilometerteller en noteerde de stand op het blocnootje. Ze schreef langer dan nodig was en toen ze klaar was las Rex: *512 (!!!!) Een beetje vroeg! Maar nou ja!* Hij kuste haar boven haar oor en trok op: nu in één ruk naar Nuits St. Georges.

Maar Saskia zei: "Zullen we hier nog even uitrusten? Dat is goed voor je. Hè ja, we zouden langzaam en gezellig reizen."

Het liefst was Rex nu toch echt doorgereden, maar het was niet het moment om haar goede bedoelingen ongebruikt te laten. Hij parkeerde bij een afvalbak aan het verste eind van het grote grasveld dat bij het benzinestation hoorde.

Saskia schudde het draagtasje met schillen leeg in de bak en ze schopten en gooiden een tijdje met een bal die zij speciaal had gekocht om de chauffeursstijfheid te verdrijven. Daarna liepen ze met de armen om elkaar heen naar het hek dat het veld afbakende en gingen zitten op een soort kleine terp.

Erachter was een onafgeschermde berg afval.
"Niet echt een verkwikking aan een ruisend bergbeekje," zei Saskia. Het grasveld zelf was tot aan de pompen bespikkeld door een melkweg van proppen en sigarettendoosjes.
Ze zaten een tijdje zwijgend naast elkaar. Er verdween al wat licht. Door een heg was de stroom auto's op de Autoroute zichtbaar – je kon je voorstellen dat je vanaf deze plek eeuwig auto's zou zien voortglijden.
"Hé, ik hou van je," zei Saskia. De grote rode letters TOTAL op de overkapping boven de pompen vormden een plastic kroontje op haar hoofd.
"Ik ook van jou."
"En we gaan een hele fijne vakantie krijgen."
"Ja. Ja, dat vind ik ook."
"Zullen we hier een muntje leggen?"
"Ja."
Rex maakte zijn portemonnee open en gaf Saskia een 'franc. Zelf had ze er ook een en ze schudde de munten in haar holle handen dooreen opdat je niet meer zou weten welke van wie was. Daarna zocht ze één van de steunpalen van het hek uit en stopte de francs zij aan zij in een gleuf naast de betonnen voet. De bovenranden bleven zichtbaar. Rex dekte ze toe met een grote kiezelsteen.
Hij telde; het was de achtste paal van het einde van het hek. Er kwam een glimlach op zijn gezicht: acht was haar geluksgetal. Rozen waren het mooist als het er acht waren, en ze vond het jammer dat hij niet een jaar jonger was – dan zouden ze acht jaar schelen.
Rex omhelsde haar, ze bleven een tijdje zo staan.
"En ik ga meteen rijden," zei Saskia. "Goed?"
"Goed," zei Rex.
Hij zou niets sarcastisch zeggen, hij hoopte vurig dat niets in hem sarcastisch *leek*.
"Maar eerst heb ik nog wel trek in een koud drankje. Jij niet? Ik ga even halen, zal ik voor jou ook iets meenemen?"
"Laat mij dan even gaan."
"Nee, dat vind ik leuk. Ik trakteer. Zal ik voor jou een pilsje nemen? Je hoeft nu toch niet meer te rijden."
"Ja, lekker."
"En geef de sleuteltjes maar vast. Dat went vast een beetje."
Rex gaf zijn bosje met het gerafelde leertje waar ooit een hanger aan had gezeten, en Saskia begon terug te lopen over de melkweg naar het

benzinestation. Hij keek haar na, in haar witte spijkerbroek en haar met gouddraad bestikte gele truitje. Ze droeg vaak truitjes met laag uitgesneden ruggen, misschien omdat hij eens had gezegd dat hij haar rug het mooiste vond van haar lichaam: weerbarstig, kwetsbaar, en vol met sproeten.

“Heb je wel geld?” riep hij.

Ze draaide zich naar hem toe en hield haar kleine tasje omhoog.

“O ja.” Hij hief zijn hand even en Saskia liep door.

Toen hij de volgende keer keek was ze verdwenen.

Hij maakte een paar sprongetjes, huppelde wat rondjes over het veld en ging weer zitten. ‘Peace-piesen’, ‘vast aan de sleuteltjes wennen’ – ‘aanstelster’ dacht hij dan. Het was nu de vierde of vijfde keer dat ze samen muntjes begroeven en minstens drie keer had hij midden in haar gezicht gedacht: ‘overdrijfster’. Maar het was niet zo dat hij die dingen van haar verdroeg, het waren tegelijk de dingen die *maakten* dat hij van haar hield. Hoe kon dat?

Op een ochtend toen ze nog sliep had hij haar tasje opengemaakt en een rijksdaalder uit haar portemonnee genomen. Trillend en op hetzelfde moment gefascineerd door zijn slechtheid had hij met die rijksdaalder in zijn hand gestaan – en hem niet teruggedaan. Een andere keer had hij een citaat nodig gehad uit een boek dat hij niet zo gauw kon vinden en waarvan hij wist dat zij het ook had. Terwijl hij haar nummer draaide schoot hem alsnog te binnen waar zijn exemplaar lag - maar later had hij haar toch opgebeld. En terwijl zij de passage op dicteersnelheid voorlas en hij in zijn opengeslagen boek meelas had hij een griezelige wellust gevoeld. Hij had het haar nooit verteld, het was het grootste geheim dat hij voor haar had.

Het waren martelingen – waarom? Bij geen enkele andere vriendin had hij ooit iets dergelijks gedaan. Saskia was de enige met wie hij er werkelijk naar had verlangd één te zijn – uitte hij met die martelingen zijn machteloosheid dat dat zelfs met haar niet kon?

Een prachtige theorie, maar ondertussen kon hij maar beter oppassen dat hij haar niet kwijtraakte met al dat geplaag.

Rex stond weer op en liep naar de auto. Hij pakte het polaroid-toestel uit Saskia’s mand en maakte een foto van het benzinestation. Een grapje voor zometeen, maar hij zag ook de blikken al voor zich die kennissen, Saskia en hijzelf elkaar nog jaren later zouden toewerpen als ze het onderschrift in het album zagen: *TOTAL-tankstation met daarin Saskia, enkele minuten voordat zij voor het eerst op de Autoroute zal chaufferen*.

De foto aan een punt houdend keek hij hoe het TOTAL-station en de

geparkeerde auto’s, haast of ze even leefden, uit de chemicaliën opdoemden. Hij legde het toestel terug en met de foto in zijn hand slenterde hij weer naar de verhoging waar geen ruisend bergbeekje was. Hij ging zitten en achterovergeleund op zijn ellebogen keek hij naar het benzinestation.

Maar haar plagen met de benzine, misschien ging dat te ver. Er was toen op die landweg in Italië meer aan de hand geweest. Toen hij met zijn jerrycan terugkwam had hij Saskia volkomen overstuur aangetroffen. Als een vechtend dier had ze zich aan hem vastgeklampt, snikkend dat hij haar nooit meer zo alleen mocht laten. De beklemming in het kleine zwarte hok van de auto had haar bijna gek van angst gemaakt; het was even eenzaam geweest als in haar nachtmerrie van het Gouden Ei. Toen ze klein was had ze eens gedroomd dat ze opgesloten zat in een gouden ei dat door het heelal vloog. Alles was zwart, er waren niet eens sterren, ze zou er altijd in moeten zitten, en ze kon niet doodgaan. Er was maar één hoop. Er vloog nog zo’n gouden ei door de ruimte, als ze tegen elkaar botsten zouden ze allebei vernietigd zijn, dan was het afgelopen. Maar het heelal was zo groot!

Dat een dergelijk beeld van verschrikking bij zo’n jong kind op kon komen had Rex geschokt. En daar plaagde hij haar mee!

Hij keek op zijn horloge: even over half acht. Boven de boomtoppen aan de andere kant van de Autoroute hingen de zacht violette nevelstrepen waarvan Saskia altijd zei: kijk, het wordt morgen mooi weer. Nooit geijkte voorspellingen natuurlijk, en het huisje lag een dag rijden verder, maar Rex begroette de strepen in haar geest: het zou een zonovergoten, onvergetelijke vakantie worden. “Ze voorspellen ook,” dacht hij, “dat ik de rest van de vakantie iedere gelegenheid tot plagen ongebruikt laat.”

Wat een schat was ze toch: ze had bedacht dat ze zou rijden maar met haar onzichtbare schoorvoeten bewees ze hoe ze er tegenop zag. Rex stond weer op, maakte wat lostrappende bewegingen, en huppelde naar de auto. Haar gebloemde jasje hing over de leuning van haar stoel, de zonneklep aan haar kant stond omlaag. Dat stond hij bijna altijd – een standaard-knipoog tussen ze, er zat een spiegeltje op.

“Wie wil chaufferen moet mooi zijn,” hij hoorde het haar al zeggen. Waarschijnlijk stond ze zich uitgebreid op te tutten in het toilet. Ze was ongegeneerd ijdel, Rex had zelfs een foto van haar weten te maken op een besneeuwd strand waar, getuige haar broekspijpen en striemen van vlokken, een harde wind stond – maar waarop ze een spiegeltje naar de donkere wolken hief en met haar andere hand haar lippen stiftte. Maar hoe ijdel ze ook was, dat

bedierf niets aan de baldadige, tragische schoonheid van haar gezicht.

Had ze wel geld meegenomen? Ja, anders was ze juist eerder teruggekomen. Ze had trouwens haar tasje nog laten zien.

Hij huppelde nog een paar rondjes over het gras, draaibewegingen makend met de armen, zijn longen plooiden open. Hij keek op zijn horloge. Haar nevelstrepen waren het violet gepasseerd, onderweg naar paars en verder.

“Ik krijg wel de kans mijn goede voornemens meteen uit te voeren,” dacht Rex, “en dus ga ik *niet* alvast met een nors gezicht achter het stuur zitten: het hoeft voor mij niet meer, geef de sleuteltjes maar. Ik laat *niet* na een paar slokken haar lieve pilsje staan. Ik rijd *niet* terug naar de pompen om haar daar vast op te wachten.” Bovendien, zij had de sleuteltjes.

Hij keek op zijn horloge: elf over half acht. Hij leunde een tijdje tegen de auto, turend naar het TOTAL-gebouwtje, en haalde de polaroid uit zijn borstzak. Die was al een beetje veranderd. Een of twee auto’s stonden er niet meer, er was een nieuwe gekomen, alle mensen stonden op andere plaatsen.

Maakte ze het nu echt niet te bont? Zou hij haar gaan wakker schudden uit de *Marie Claire* waar ze bij de tijdschriftenrekken in stond te dromen? Nee – ze was in staat bloemen te plukken achter het benzinestation als ze die daar had zien groeien of een cadeautje voor hem uit te zoeken. En dan zou het wel weer iets zijn als een fopspeentje of een fluitje aan een touwtje dat vogelgeluiden maakte als je het rondzwaaide of het kleinst vindbare opschrijfboekje met een onbruikbaar potloodje, en hij zou denken: “Hoepel toch op met die dingen,” maar tegelijk zou hij zijn cadeau lief en oprecht mooi vinden, en gelukkig zijn dat hij haar mocht hebben.

Hoe lang was ze eigenlijk al weg?

Dertien over half acht. Rex kon een gealarmeerd gevoel niet onderdrukken. Vervelend dat hij de auto niet kon afsluiten, anders zou hij nu echt even gaan kijken.

Hij zou nog één volle rondgang van de secondewijzer afwachten. Maar zonder er verder bij na te denken gooide hij zijn tasje met papieren in haar mand, en met de mand onder zijn arm holde hij naar de pompen.

“De auto popelt om door jou gereden te worden,” dat zou hij zeggen, niet iets korzeligs dat hij nu onbeheerd stond.

De glazen deuren sprongen voor hem open, hij ging de servicewinkel binnen. Meteen tegenover de ingang was de kassa met rechts daarvan een afdeling met levensmiddelen. Daar was ze niet. Het naar links kijken had hij opgespaard: nu moest hij wel. Door een schap in het midden met Eiffeltorens en puzzels werden

twee paden gevormd met aan het eind daarvan de drankenautomaten en een flipperkast. Ze was er niet. Rechts van de automaten was een gang naar de toiletten. Daar was ze ook niet. Hij deed de deur van de damestoiletten open: daar stond ze niet voor de spiegel.

Rex ging vlug weer naar buiten. Hij liep achter de servicewinkel langs. Ook daar was een kleine parkeerplaats, en een smallere voortzetting van het grasveld met twee houten picknicktafels en banken. In het gras groeiden geen bloemen en zij was er niet.

Hij holde terug naar de auto en bleef daar even uithijgen. Hij snapte er nu niets meer van.

Een kale leegte ontvouwde zich in zijn buik, alsof hij op een schommel zat die niet ophield met naar beneden gaan. Er was iets mis, hij zag het aan de vrolijke kleuren van de fietsen op het dak, aan de kleuren van haar jasje. Hij voelde zich plotseling totaal alleen, alsof het uit was.

Een plagerij? Hij schudde zijn hoofd.

Uit de tas met vakantielectuur nam hij een blocnoot en een ballpoint en met de nog warme motorkap als onderlegger schreef hij: *Sas. Ik ben je kwijt. Ik zoek je. Als je hier komt, blijf dan bij de auto. Rex xxx*. Hij deed het velletje onder een ruitenwisser.

Hij keek nog eens naar de foto. Alleen het grote witte vlak van een truck met oplegger was over: AMADDEI FRERES stond erop.

Langzaam liep hij weer naar de winkel, de mand onder zijn arm. Door de heg kwam het gele licht van de eerste auto's op de Autoroute die hun koplampen ontstoken hadden.

Nog een keer. Systematisch filterde hij het gebouwtje op haar mogelijke aanwezigheid. Rechts was ze niet, in de twee gangpaden niet, bij de automaten niet. Hij ging het damestoilet binnen. Een hindoestaanse vrouw stond haar handen te wassen, ze keek hem zwijgend en achterdochtig aan. Er waren drie wc's, één bezet. Hij trok de deuren van de andere twee open en wachtte op de derde. Er kwam een klein vrouwtje uit dat op karikaturale wijze op zijn vorige vriendin leek. Boos en hoog zei ze iets waarvan alleen tot hem doordrong dat het Frans was.

Hij keek in het herentoilet.

Tegenover de ingang van het damestoilet was een deur waar SERVICE op stond, met in kleinere letters een verzoek niet naar binnen te gaan. Rex opende de deur, een man achter een bureau keek verstoord op.

"Het is hier niet voor het publiek," zei hij.

Rex excuseerde zich en ging weer weg.

Wat nu?

Ze was niet in de winkel. Dan moest ze bij de auto zijn, door het briefje zou ze daar niet weg kunnen. Hij liep terug naar de auto die schimmig was geworden, de fietsen als een stuntelig gewei op het dak. Ze was er niet. Het briefje onder de ruitenwisser bewoog heel zacht in een wind die alleen daardoor merkbaar was. Ze had geen boodschap onder de zijne geschreven.

Ze leek van de aardbodem verdwenen.

Rex ging zitten op de trottoirband, naast de afvalbak. Een prins in een witte Rolls Royce? Eén krankzinnige impuls en *zoeff*, weg, hem voorbij, een totaal nieuw leven tegemoet? “Ik ben een beetje een wispel,” ze had het vaak genoeg gezegd – ze kón in een flits hebben beseft dat het met hem niet volmaakt was en nooit zou worden. Maar hem zó achterlaten? Ondenkbaar.

Nu verstreek de allerlaatste minuut dat er nog iets normaals gebeurd kon zijn.

Hij stond op en riep: “Saskia! Saskia!” Er gebeurde niets, behalve het steeds uitsterven van zijn stem en het achterblijven van het eeuwige ruisen op de Autoroute.

Twee voor acht. Het grasveld was bruinig geworden, haar nevelstrepen waren verdwenen. Voortdurend haar naam roepend liep Rex naar het benzinestation waar de grote combinatie van AMADDEI FRERES, Transports Internationaux, schokkend en snuivend op gang kwam.

Was ze in die wagen gesleurd, verkracht? Werd ze nu meegenomen, straks ergens langs de kant gedumpt? Hij schreeuwde: “Saskia! Saskia! Saskia!” Hij liep naar het veldje achter de servicewinkel. Voorbij de picknicktafels, bij het hek was een greppel. Rex stapte er in en begon er door te schuifelen, tastend met zijn voeten. Hij stopte – het kon nog niet zo ver zijn dat hij in greppels naar Saskia moest zoeken.

Ze was *ergens*. Alleen: hij mocht niet weten waar. Het was onverdraaglijk, krenkend.

Hij liep naar de pompen en bleef op het trottoir voor de automatische deuren staan. Zich vastklampend aan de schuwe blik van een jonge pompbediende riep hij: “Saskia! Saskia!” Mensen bevroren in hun schreden.

“Het is mijn vrouw. Ze is weg,” zei hij, half en half verwachtend dat de pompbediende zijn werk zou onderbreken om te zorgen dat Saskia terugkwam.

Rex ging de winkel in, precies op het moment dat de TL-buizen aanflikkerden. Het was niet meer zo druk. Als Saskia al binnen was geweest kon er niemand meer zijn die haar had gezien.

Behalve de cassière! En ineens bedacht Rex dat hij een foto van Saskia bij zich had, in een donker, weggevouwen vakje van zijn portemonnee.

Het was een foto die ze eens in een automaat had gemaakt toen ze elkaar een tijd niet konden zien; ze trok er een koket, quasi-pruilerig gezicht op.

Maar de cassière herkende haar meteen. “Heeft ze nu niet korter haar? Jawel, die heb ik straks hier gezien.” Saskia had bij de koffie-automaat gestaan en even later was ze losse francs komen wisselen. Ongeveer een half uur geleden.

Ze was dus binnen geweest toen ze drankjes ging halen: haar eerste stappen nadat hij haar uit het oog had verloren! Maar de koffie-automaat? Ze had bier zullen halen, en iets fris voor zichzelf. Toch was het de koffie-automaat, zei de cassière. Dat wist ze zeker en een vergissing was onwaarschijnlijk: de koffie- en de drankenautomaat stonden ver uit elkaar in de hoeken, met een ijsjes-automaat en een flipperkast ertussen. Had er iemand bij haar gestaan? Had ze met iemand gepraat? Zo goed had de cassière niet gekeken. Het kon. Honderden mensen liepen in en uit, de hele dag lang…

“Zeis verdwenen,” zei Rex. “Ik weet niet wat ik moet doen.”

De cassière trok een bedenkelijk gezicht. Ze kon zich niets méér herinneren.

Rex ging op de open plek voor de kassa staan en hield zijn foto omhoog. “Dames en heren, wilt u mij alstublieft helpen,” zei hij tegen iedereen. “Mijn vrouw is hier zoekgeraakt. Een half-uur geleden. Ze is naar binnen gegaan om iets te kopen en niet teruggekomen. Wilt u misschien naar deze foto kijken en zeggen of u haar gezien heeft?”

Hij had Frans gesproken, hij herhaalde het in het Engels. De paar mensen die zich in de winkel bevonden stonden stil en zwegen, als welwillende voorbijgangers bij een herdenking in een vreemd land. Toen Rex uitgesproken was liep men door.

Een kleine kalende man was de enige die een blik op de foto wierp. Rex herkende hèm, het was de man die hij achter de servicedeur aan zijn bureau had gezien, de chef van het TOTAL-station.

In zijn kantoortje vertelde Rex wat er was gebeurd. Hij schreef de personalia van Saskia op, waarna de chef de politie belde. Hij gaf alles door, letter voor letter, tot en met de laatste letter van haar adres. Hij zei nog twee keer ‘oui’ en legde neer. De politie kwam niet. Een verdwijning van drie kwartier oud? Met hun personeelstekort? “Ik neem u serieus meneer. U weet dat u geen ruzie had met uw vrouw. Maar hoe wilt u dat de politie dat weet? Laten we het over een uur nog eens proberen.”

“Wat denkt u dat er gebeurd kan zijn?” vroeg Rex.

Hij mocht gratis het hotel in Nuits St. Georges bellen. Tussen de dingen in Saskia's mand, een trui, een spiegeltje, een appel, aangebroken rolletjes drop, vond hij haar reismapje. Het hotel heette Côte d'Or, de chef zocht het nummer voor hem op.

De terloopse stem van de receptioniste schokte hem – alleen al door te bestaan. Saskia was niet gearriveerd. Rex waarschuwde dat ze misschien alleen kwam.

Samen met de chef deed hij de ronde langs de pompen. En Saskia zette de volgende stap: van de drie pompbedienden die meenden haar gezien te hebben had één haar door de glazen deuren naar buiten zien komen. Met twee blikjes in haar handen.

En toen?

Al sla je me dood, zei zijn blik. Was er iemand bij haar in de buurt geweest? Niet speciaal.

Tot op roepafstand was ze teruggekomen! Als hij bij de auto had gestaan had hij haar kunnen zien! – maar daar had hij gestaan! En een foto gemaakt! Rex holde naar binnen.

Was het mogelijk dat hij de polaroid had gemaakt op het moment dat zij met de blikjes naar buiten kwam? Naast een molen met gele Michelin-kaarten hield hij de foto in het licht.

De ingang van de winkel was donker. Het was niet goed te onderscheiden, maar het leek of de kop van de AMADDEI-vrachtwagen de deur afdekte. Verder stonden er een paar personenauto's bij de afvalbakken naast het veld, met omhoog stekende achterkleppen of motorkappen, en er stonden er een paar op het kleine par keerplaatsje voor de servicewinkel. In het gras lagen of zaten mensen, anderen stonden bij hun auto. Rex telde in totaal zeventien menselijke figuren of stipjes die dat konden zijn. Van tien daarvan durfde hij met zekerheid te zeggen dat ze Saskia niet waren. Was zij één van de stipjes? Boven een groene auto, afstekend tegen het wit van AMADDEI FRERES waren twee speldeknoppen te zien. Kon een daarvan roodachtig worden genoemd?

De cassière riep hem. Ze kon zich toch nog iets herinneren. Voor wat het waard was. Saskia was bij het wisselen nogal onhandig bezig geweest doordat ze steeds een bosje autosleutels in haar hand hield. Ze had het zelfs laten vallen. Ze was alleen geweest bij de kassa.

Rex ging naar buiten. Langs de plek waar de speldeknopjes ongeveer waren geweest liep hij langzaam terug naar zijn auto die nu bijna verdwenen was in de schemering. Maar al in de eerste blik zag hij dat er iets niet klopte. Pas toen hij

naast de auto stond wilde hij het geloven: de fietsen waren gestolen. Op het imperiaal lagen een paar van de riempjes waar ze mee vast hadden gezeten.

Hij ging zitten op het trottoir, naast de blauwe afvalzak die fluorescerend in het avondbriesje ritselde.

“Waar bèn je nou,” zei hij, en hij begon ongecontroleerd te huilen. “Ik zie je toch wel weer?” Hij voelde zich eenzaam als een achtergelaten ruimtewandelaar.

Hij ging in de auto zitten en deed het binnenlicht aan. Haar dingen lagen stil op hun plaatsen: haar jasje over haar leuning, haar breiwerkje in haar dashboardvak bovenop haar boek, met daarnaast het blocnootje: *512 (!!!!) Een beetje vroeg! Maar nou ja!*

Uit de asbak stak een peukje met lipstick omhoog, naast haar boek lagen haar sigaretten en haar aansteker. Rex stak er een op en inhaleerde, zijn eerste sigaret in zeven jaar. Een lichte duizeling trok door zijn voorhoofd en hals.

Ze was meer dan een uur weg. Hij zag haar voor zich, bang, ademend door haar neus. Er was geen misverstand meer denkbaar waarom ze samen hartelijk zouden lachen. Er kon niets met haar zijn dat niet betekende dat ze in nood was. Ze had hem nodig. Hij werd gek van verdriet dat hij haar niet kon helpen.

Als hij helder dacht was er maar één gang van zaken echt aannemelijk. Ze was in een auto gesleurd of gelokt en ontvoerd. Ze zag er sexy uit, maar niet rijk. Misschien had de dader zelfs gezien dat ze bij Rex’ oude auto hoorde, het moest dus om een verkrachting begonnen zijn. Dan werd ze nu verkracht. En daarna? Ze kon vermoord worden. Dan werd haar lijk vroeger of later gevonden. Maar ze zou niet zo stom zijn zich te verzetten. De kans was groot dat ze ergens op een afgelegen plek werd achtergelaten, dan zou ze na verloop van tijd het hotel weten te bereiken. Al met al was dat het meest waarschijnlijk. Het was niet eens gezegd dat de vakantie reddeloos was.

Met haar mand onder zijn arm reconstrueerde Rex zijn bewegingen vanaf het moment dat hij haar voor het laatst had gezien. Hij noteerde de tijd. Daarna timede hij haar tocht. Naar binnen. Naar de drankenautomaat. Francs zoeken. Geld wisselen, nogal langdurig. Twee blikjes trekken. En dan de koffie-automaat? Had ze ineens trek gekregen in koffie?

Ja, waarom niet. Goed. Koffie drinken, naar buiten, poseren voor de laatste waarneming.

De tijden klopten. Hij kèn haar gefotografeerd hebben. Maar aan de foto zelf was het niet te zien.

De chef belde de politie. Rex moest aan het toestel komen en hij gaf Saskia's signalement, het eerste van haar leven.

Hij wachtte. Met de hoorn tegen zijn oor keek hij hoe de chef gestadig cijfers van een losbladig folioschrift in een kasregister overschreef. Na een eindeloze tijd was de stem terug: bij geen enkel ziekenhuis in de omgeving was Saskia Ehlvest binnengebracht. Men kon nu niets doen, het was te donker om te zoeken en misschien kwam ze in de komende uren uit zichzelf terug. Als ze de volgende ochtend nog weg was moest hij dat melden, dan zou men de zaak onderzoeken. Hij moest niet voor acht uur opbellen.

Het werd nacht.

De cassière ging weg. De pompbediende die haar als laatste had gezien ging naar huis, slapen. Rex was de enige in het benzinestation die Saskia ooit had gezien. Hij belde het hotel maar ze kwam niet en kwam niet. Hij belde de politie, geen ziekenhuis registreerde haar.

Rex liep ellipsen om zijn auto en het servicegebouw en bij geen enkele terugkomst was ze er. Nog maar zelden scheidde de Autoroute een auto af. Een zacht zoemende stilte daalde over het TOTAL-station.

De nacht was, zoals voorspeld door haar strepen, zuiver en helder, eindeloos. Ze was *ergens*. Het brak zijn hart dat hij niet kon weten waar.

Ten slotte bleef hij in de auto zitten, starend naar het blocnootje met getallen en naar het briefje onder de ruitenwisser dat af en toe een punt bewoog. Willen slapen, niet kunnen slapen en slapen werden samen één gedachte: Saskia overkwam op dit moment iets gruwelijks. Het was alsof hij voelde wat zij nu voelde – de angst en de eenzaamheid van het Gouden Ei, en alsof daarmee zijn wens eindelijk in vervulling was gegaan: één met haar worden.

Twee

Het water van de inham was blauw als op een kindertekening. Rex Hofman stond op een grote steen aan de zijkant en keek door het sleutelgat van de rotswanden naar de horizon. Hij vroeg zich af hoe de aarde en de maan het samen klaarspeelden elders in deze zee golven van een meter hoog te veroorzaken terwijl hier deze rimpelloosheid heerste.

De inham was nauwelijks iets meer dan een door rotsen gevormde koker en de zon kwam er maar een paar uur per dag, vroeg in de ochtend. Het strandje had zeldzaam fijn zand, zo zilverachtig dat de korrels diamantjes leken. Het was smal in beide richtingen en aan de voet van de rotsen die de achterwand vormden groeiden distels en wilde cactussen met vuurrode bloemen.

Een dissonant tussen al die natuurkleuren was het knal oranje van de rubberboot met buitenboordmotor waar ze iedere ochtend mee kwamen. Te voet was het strandje onbereikbaar en per boot nauwelijks te vinden en om die exclusiviteit te bewaren letten ze er op, als ze uit de vissershaven wegvoeren, dat niemand hen volgde. Met succes, ze waren altijd alleen.

Rex schreeuwde en zwaaide naar het strandje en dook. Het water omvatte hem stil, er was alleen een gesis alsof miljoenen glazen speldjes op zijn hoofd tikten en braken. Met zijn armen voor zich uit, de handen gevouwen, liet hij zich uitdrijven. Hij had zijn ogen dicht en voelde zijn lichaam noch het water, alsof hij eeuwig door zou kunnen zweven.

Hij stak zijn hoofd de wereld weer in en zwom langzaam naar het strand.

Lieneke lag half onder de parasol op haar buik te lezen. Rex knielde naast haar en nam een sigaret. Ze rilde even van de druppels die op haar rug vielen en die meteen glinsterende brandglaasjes werden. Ze legde haar boek omgekeerd in het zand en draaide zich naar hem toe.

“Lekker gezwommen?”

“Heerlijk. Goddelijk. Ik val hier nog eens in slaap onder water.”

Ze glimlachte, alsof hij haar een complimentje maakte. Marina di Camerota was van haar. Of eigenlijk: familiebezit. Ze had al op dit paradijselijke strandje gespeeld toen ze twee was en tot niet eens zo lang geleden was ze er talloze

malen met haar ouders geweest. Die bezaten een huisje op de heuvel achter de haven, met een schitterend uitzicht over de Golf van Policastro. Dat hadden ze geleend, net als de rubberboot en de bijbehorende oplegger.

Hij nam een flesje bier uit de draagbare koeler en gaf haar er ook een.

"Zo'n druppel op je rug, krijg je daar nou eigenlijk een sproet van als je in de zon ligt?" vroeg hij.

"Volgens mij is dat een idéé recue," zei Lieneke.

"Denk je? Ja, dat denk ik eigenlijk ook wel."

Lieneke was aan haar zoveelste nieuwe boek bezig. Ze was er die ochtend in begonnen en terwijl hij nauwelijks iets meer had gedaan dan wat in de krant bladeren en een duik nemen, was zij alweer op bladzijde 125. Ze las verder, Rex ging op een steen zitten en liet zijn benen bungelen in het water dat even hoog reikte als altijd; hun inham had niet eens eb en vloed. Camerota was inderdaad een vondst. Bijna geen buitenlanders, maar één windsurfer, vriendelijkheid. Nooit werd je afgezet of kreeg je te weinig geld terug; een dik uur rijden onder Napels werden alle cliché's over Italië gelogenstraft. Rex had een keer van de havenparkeerplaats willen wegrijden terwijl zijn polstasje nog op het dak van zijn auto lag; een paar opgeschoten jongens hadden hem tegengehouden en het tasje aangereikt.

Maar misschien verkeerde hij in een uitzonderingspositie omdat hij bij Lieneke hoorde. Iedereen kende haar, zij kende iedereen en ze sprak perfect Italiaans. En als hij weer eens aan een oude pizzabakker werd voorgesteld die samen met haar vertederd om zijn onbegrijpelijke zinnen lachte, dan voelde hij zich onkwetsbaar als een jongetje aan de hand van zijn moeder.

Met een nieuwe sigaret in zijn mond, zijn tenen danspasjes makend in het water, dagdroomde Rex over de drie 'draken' die hij in Camerota had te verslaan: Lieneke, Vicenze, en de Fransen.

Lieneke had hij al te pakken. Aan het begin van de vakantie had hij haar het woordenspel geleerd dat hij al zijn hele leven speelde: met zijn ouders, met vriendjes onder aardrijkskunde, met vriendinnen. Lieneke had aandachtig naar zijn uitleg geluisterd en vervolgens het eerste spel gewonnen. Dat had Rex meer gestoken dan hij al liet blijken. Terwijl zij door haar vakantielectuur snelde had hij, groggy van de zon, zijn eerste boek bij bladzijde veertig definitief uit zijn handen laten vallen. Dat vond hij mooi genoeg als demonstratie van haar grotere helderheid – of van zijn eigen aftakeling. Dat spelletje was van hèm, hij had een kwart eeuw trainingsvoorsprong. Maar hij had de revanche gewonnen, én alle volgende spelletjes, het was *beginner's luck* geweest. Ze schonk zijn

overwinningen de glans van haar ergernis.

De tweede draak was Vicenze, en ook hem had Rex er al onder. Boven de haven, in de oude vestingmuren, was een kaal en weinig bezocht café met een enorme granieten zaal waar een stoel een ijselijke gil slaakte als je aanschoof of opstond. Het was het enige café in Camerota met een video-kast, en in de avonduren, voor of na het eten en soms allebei, terwijl Lieneke geduldig bier dronk en las, probeerde Rex zijn persoonlijke record op te voeren.

Een enkele keer had hij een tegenstander, een klein jongetje dat Vicenze heette, zoals in beeldschermletters zichtbaar werd als hij hoog genoeg had gescoord om zijn naam te mogen inponsen. Vicenze nam altijd zelf een voetenbankje mee om bij de bedieningsknoppen te kunnen en dan stond hij volledig geabsorbeerd kogels af te vuren op de heelalmonsters die met borrelende en suizende geluiden op zijn ruimteschip afkwamen.

Erg vaak konden ze niet tegen elkaar spelen omdat Vicenze pertinent weigerde voor zich te laten betalen. Hij was pas acht, zei hij een keer om zijn gebrek aan geld te verklaren en misschien ook wel zijn vele nederlagen. Rex vroeg wanneer hij geboren was en stak van het daaruit voortvloeiende gesprek, waarbij Vicenze erg geduldig was, in ieder geval op dat het juiste woord *compkanno* was, niet *anniversario*.

“You’re good, kid,” mompelde hij, maar één ding was zeker: in Marina di Camerota was de Nederlander Rex Hofman de beste verdelger van ruimtemonsters.

De derde draak waren de Fransen. Tegen hen was hij nog niet in het strijdperk getreden. Hij verlangde daar naar, maar twijfelde of de confrontatie ooit zou plaatsvinden. “Zin in nog een woordspelletje?” riep Lieneke.

Samen duwden ze hun rubberboot het water in. Lieneke startte de motor en nam het roer, Rex strekte zich tegenover haar uit. Met armen en benen gespreid lag hij tegen de boegwand, door zijn oogharen keek hij naar de hemel en naar haar kleine gezicht dat altijd een beetje verbaasd stond.

“Die Lieneke,” dacht hij, “wat zullen we daar nou eens van vinden? Eindelijk eens ruzie maken om te kijken of er een touwtje is dat het breken waard is? Afwachten of ze uit zichzelf weer weggaat? Haar aanhankelijkheid bestuderen als een bioloog die de meeuwentaai probeert te begrijpen?”

De boot begon hevig te deinen, ze waren de koker uit, op de echte zee. Lieneke had haar zwarte bikini weer aangetrokken en over het bovenstuk een

blauw hemd geknoopt. Want preuts was het paradijs nog wel.

De Fransen waren er al, zoals iedere middag wanneer Rex en Lieneke op het gewone strand arriveerden. Het zand was daar wat minder fijn, hier en daar lag een platgetrapt colablikje en van de camping, slechts een cactuslaantje ver, klonken iel Italiaanse hits, maar minder goddelijk was het er eigenlijk niet. Ze groetten de Fransen, en gooiden hun badhanddoeken twintig meter verder in het zand. Die Fransen, drie in getal, behoorden tot dezelfde twee minderheidsgroepen als Rex en Lieneke; ze hadden geen kinderen en het waren buitenlanders. Een moeilijk thuis te brengen stel: twee mannen van een jaar of dertig, en een Chinees of Vietnamees meisje. Je kon ze je voorstellen als drugshandelaren, maar ook als beginnende linkse advocaten of leden van een popgroepje.

Eén van de mannen was lang en mager, maar aan het hebben van veel eigenschappen kwam hij niet toe door de opvallendheid van de andere twee. Het Aziatische meisje was klein en kinderlijk gebouwd. Ze was de enige vrouw op het strand die haar bovenstukje wel eens uit liet, maar haar bloot was zo vanzelfsprekend dat het onkuis zou zijn geweest er aanstoot aan te nemen. Ze kon evengoed zestien zijn als dertig, en bij wie ze hoorde was niet duidelijk.

De andere man was dik, en volkomen kaal. Hij droeg een bril en met zijn vooruitstekende, wit uitgeslagen lippen leek hij op een mongool. “Dat kale hoofd is een truc,” zei Lieneke, “om je te laten denken dat dat hem lelijk maakt.”

Hij droeg een grote zwembroek van een haast obsceen geel en als de andere twee de zee in gingen liep hij loom, maar met een zekere elegantie achter hen aan. Hij ging dan in de laatste uitlopers van de golven zitten en liet zich nat klotsen, als een vadsige Birmese prins op een troon.

Hij kon niet zwemmen!

Dat groeten, met een gemompeld woord en een half geheven hand duurde al twee weken en zo langzamerhand vond Rex het jammer dat ze elkaar niet leerden kennen. Dat ze geen van allen het soort mensen waren dat meteen samen gaat zitten barbecuen en adressen uitwisselen leek hem toen tot wederzijds genoegen vastgesteld, en wat nieuwe aanspraak kon geen kwaad.

De strijd, als het daar ooit van zou komen, zou achter op het strand plaatsvinden. Daar was een soort speelveldje gemaakt; een van distels

vrijgewied plekje met een tussen twee staken gespannen touw dat een net moest voorstellen, en wat stenen die de hoekpunten aangaven. Rex had een oud badmintonspel dat ze trouw mee naar het strand namen, maar door de letterspelletjes en het lezen en de algemene luiheid hadden ze nog maar één keer een kwartiertje met de shuttle staan slaan.

De Fransen daarentegen waren iedere dag op het veldje te vinden. Zij hadden ook een badmintonspel en aan het eind van de middag, als de schaduwrand van de grote rots de baders naar de camping terug begon te duwen, gingen ze er met hun rackets heen.

Met zijn kin op twee vuisten keek Rex dan van een afstand toe.

Ze konden er weinig van. Maar ze speelden serieus, ze hielden de telling bij en als ze niet wisten of de shuttle onder dan wel boven het touw was gepasseerd keken ze naar het meisje dat altijd stil scheidsrechter was, en ze hielden zich aan haar beslissing. De kale speelde traag maar verbeten, en voorzover Rex kon zien ontliepen hij en de lange elkaar niet veel.

“Die moet ik toch kunnen hebben,” dacht Rex dag na dag.

Kon hij nu zomaar de stoute schoenen aantrekken en vragen of hij mee mocht doen?

De blocnotes lagen klaar voor de revanche, twee biertjes waren ontkurkt, de Fransen gingen naar het veldje. Maar ditmaal gooiden ze hun rackets in het zand en begonnen gebukt en kruipend stenen buiten de denkbeeldige lijnen te gooien. Ineens zag Rex de benaderingswijze voor de derde draak.

“Wacht even,” zei hij, en hij holde naar het veldje.

“Zal ik even helpen?” vroeg hij. “Wij spelen hier ook wel eens.” Hij had zich tot de kale gericht die er van dichtbij verrassend jongensachtig uitzag, met vrolijke kleine oogjes. Misschien was hij maar even in de twintig. “Bohh,” zei hij, zijn schouders ophalend.

Zwijgend gooiden ze gevieren een tijdje stenen tussen de distels.

“Wat ik wou vragen,” zei Rex, “vinden jullie het misschien leuk om eens een match Frankrijk-Nederland te spelen? Mijn vriendin speelt ook. Kampioenschap van Europa,” voegde hij er grinnikend aan toe.

Het meisje telde, de mannen waren Frankrijk. Het bleek niets uit te maken dat ze veel meer oefening hadden, iedereen was ongeveer even slecht en de meeste rally’s werden vlug beslist door een belachelijke misser. Maar alsof het zo hoorde liep de stand op naar 6-0 voor Rex en Lieneke. Daarna was het geluk

eerlijker verdeeld, en met 15-10 wonnen ze de eerste set.
Ze wisselden van speelhelft, en ook in de tweede set kwamen ze voor, nu steeds met één of twee punten. Lieneke bleek over een behoorlijk balgevoel te beschikken, en tot Rex' vreugde vatte ze de wedstrijd niet op als een lolletje. Als het Vietnamese meisje een klap van haar, die ze *uit* had gevreesd, *in* gaf, maakte ze een rudimentaire zwembeweging met haar armen en als Rex en zij een belangrijk punt hadden gescoord richtte ze een blik op hem die hij al had gezien toen zij nog geboren moest worden: zo keken de elftalgenoten van de junioren B je aan als het goed ging: *Oké, en nou vasthouden mannen*.
"Dit is Lieneke, dit is hoe ze is," dacht Rex.
Het voelde als een inbreuk op iets dat was voorbestemd, maar de Fransen kwamen terug. Het werd 12-12, 13-13, en door een paar fouten van Rex die 'laat gaan' schreeuwde op ballen die hij beter aan Lieneke had kunnen laten was de tweede set ineens afgelopen: 15-13 voor Frankrijk. Een derde set moest de beslissing brengen.
Nu ging het vanaf het begin gelijk op. Er werd weinig gelachen en gesproken, het meisje telde monotoon. Bij 8-7 voor Frankrijk liet ze van speelhelft wisselen. Hoewel de missers steeds talrijker en potsierlijker werden hielden de ploegen elkaar met toenemende nauwkeurigheid in evenwicht.
"Oké," dacht Rex, "de uitslag van deze wedstrijd betekent iets. Als we winnen trouw ik met haar."
De stoutheid van dit plan overweldigde hem en hij miste een bal omdat hij stond te dromen over hoe hij zijn kinderen, als die daar oud genoeg voor waren, zou vertellen dat een simpel badmintonspelletje had beslist over hun bestaan.
"Wèl even vasthouden," knikte Lieneke, en ze balde haar vuist.
"Misschien ga ik wel met haar trouwen," zei Rex tegen Saskia die op haar knieën vanaf de zijlijn toekeek, haar rieten mand naast haar in het zand.
Maar het leek of een diabolische, naar evenwicht strevende kracht bezit had genomen van deze wedstrijd. Het werd 15-15 en 16-16; alsof ze een dubbelgesternte waren geworden zweefden de ploegen samen een steeds hogere uitslag in. De kale jongen kreeg de kans met één makkelijke klap de wedstrijd uit te maken maar raakte met het hout; een winnende klap van Rex kwam net achter een hoeksteen terecht; met matchpoint tegen sloeg hij onder de shuttle door – dankzij een achterwaartse wanhoopsslag van Lieneke overleefden ze het.
"Ik doe het," dacht Rex.
18-18, 19-19, 22-22, het was volkomen belachelijk, maar het leek of er niets aan te doen was.

Frankrijk-Nederland duurde al minstens drie kwartier, de schaduw van de rots bereikte het veldje, begon langs hun enkels omhoog te kruipen. Uitgeput strompelden de spelers door het mulle zand, hun lichamen glanzend van het zweet, niemand was nog in staat de shuttle behoorlijk te raken. Bij een niet gehaalde return struikelde de kale onder het touw door en viel aan Rex’ voeten neer, op reukafstand zijn geschilferde schedel vol speldeknopjes van zweet tonend.

“Pouhff,” zei hij.

25-25, zou een dergelijke stand ooit eerder zijn voorgekomen? Het was griezelig, alsof het toeval een loopje met ze nam, alsof ze er net zo goed met de pet naar konden gooien – en terwijl hij wist dat er over zijn leven werd beschikt had Rex moeite een hysterische slappe lach te bedwingen.

Zo betrouwbaar had de evenwichtskracht geleken dat niemand het wilde geloven toen de kale een allereenvoudigst lobje van Lieneke miste en de wedstrijd afgelopen was: 15-10, 13-15 en 30-28 voor Nederland. Verbluft staarde iedereen naar de shuttle die rechtop was blijven staan, bovenop een zandpolletje, als een tentoongestelde maanlander.

“Ja!” riep Lieneke.

Een kwartier later zaten ze wijn te drinken bij de tent van de Fransen. Het bleken musici te zijn, leden van de punk-rock-groep ‘Far Out’ uit Lille. De lange was gitarist en lead zanger, het meisje zijn vriendin, de kale drummer.

Ze kregen een poster en een demo-cassette mee. Een revanche, of verdere verbroedering, zat er niet in: hun vakantie was afgelopen, morgen begon de lange terugrit naar het noorden, over drie dagen werden ze alweer op de planken verwacht.

Terwijl Rex achterover leunde en de nevelstrepen boven de pier bestudeerde besprak Lieneke het overwinningsmaal met de bazin. Geen van de restaurantjes in Marina di Camerota had een serieuze menukaart, baas zo goed als klant was afhankelijk van de vangst van de dag. Het maakte weinig uit: er kwamen altijd heerlijke schotels op tafel met vissen die onvertaalbaar waren omdat ze alleen in de Golf van Policastro zwommen.

Het praten vlotte niet zo als gewoonlijk, en het zwijgen evenmin. Rex moest erkennen dat hij als een schooljongen zo verlegen was om te beginnen over wat het lot had beschikt. Daar stak die lieve Lieneke alweer een vork in een vis, onwetend over wat hij met haar voorhad. Dat was wreed, dat moest hij zo snel

mogelijk ongedaan maken. Aan de pier liep een verlaat vissersbootje binnen – hoe haalde hij het eigenlijk in zijn hoofd dat zij hèm wilde?

“Ik vond het badmintonnen leuk,” zei Lieneke. “En ik vond het leuk dat we wonnen.” Ze zweeg een hele tijd, ze richtte een onzekere, licht droevige blik op Rex. “Ik weet niet hoe ik dit moet zeggen, maar ik kreeg op gegeven moment het gevoel dat de uitslag iets bijzonders zou betekenen.” Ze keek omlaag, naar haar vis.

“Wacht even,” zei Rex. “Je maakt me beschaamd. Ik wou precies hetzelfde zeggen. Waarom zijn mannen in die dingen ook altijd laffer dan vrouwen.” Hij keek haar recht aan. Boven op haar hoofd stak het plukje omhoog dat zich van geen enkele kapper ooit iets had aangetrokken en dat foto-album na fotoalbum met haar was meegereisd. “Een oneindig jong en fris butlertje” – zo had hij haar een keer voor zichzelf genoemd, en zo zag ze er op dit moment uit.

“Ik ben gek genoeg om met je te trouwen,” zei hij, “ik weet niet, als jij daar ook gek genoeg voor bent…” Klonk dat wel logisch?

Lieneke keek uit over het haventje. “Ik ben hier verwekt, weet je dat?”

“O ja?”

“Ik wil ook wel met jou trouwen.”

“Ja?”

“Ja – ”

Ze lachten allebei een kort lachje door hun neus en zwegen. Ze aten verder. Vismessen had Marina di Camerota niet. Uit de radio in de keuken klonk de grote zomerhit, als alle Italiaanse hits toepasselijk, en geschikt om wie dan ook duidelijk te maken dat hij zich niet boven de simpelste sentimentaliteit verheven hoeft te wanen.

“t Is wel een conversation killer, zo’n huwelijksaanzoek,” zei Lieneke.

“Ja.”

Ze strekte haar hand uit, hij nam die in de zijne. Ze keken elkaar aan en grinnikten.

“Weet je wat ik net in het café zat te bedenken, toen jij aan het spelen was? Wie ik als getuigen zou nemen. Ja, zullen we trouwen? In februari of zo?”

“Goed,” zei Rex. “Ik heb een erectie. Weet je wat voor erectie dat is? Niet van sex, dat heeft hier niets mee te maken. Het is de erectie van toen ik voor het eerst met een vriendje een sigaret rookte in ons schuurtje. De erectie van pure opwinding, iets spannends doen. Zo voelt dit ook met jou. Het is spannend omdat het nieuw is, maar ook omdat ik wetten overtreed die eigenlijk nog steeds gelden. En jij weet wat dat is. En je weet ook dat we het daar nu over moeten

hebben.”
“Saskia.”
“Ja.”
“Denk je vaak aan haar?” Ze slikte.
“Iedere dag wel een keer.”
Ze zwegen, Lienekes vork gleed schril uit op haar bord.
“Heb je het met haar wel eens over trouwen gehad?”
“Jawel. Maar alleen, eh…kiddingly. Ze was er te jong voor.”
“Ze was een jaar ouder dan ik ben!”
“Jij bent iemand anders. En *ik* ben iemand anders. Natuurlijk zouden we getrouwd zijn. En allang weer gescheiden. Of niet. Daar gaat het niet om.”
“Dat weet ik. Weet je, ik heb nooit over Saskia durven beginnen.”
Er was afgeruimd, ze dronken wijn en rookten, met iedere nieuwe sigaret overschreed Lieneke haar gemiddelde van één per dag verder. De bazin liet het praatje dat ze altijd kwam maken achterwege. “Ik durfde nooit, omdat ik alleen maar stupide vragen kon verzinnen. Ik heb geen enkel idee hoe dit voor je is.”
“Ik vind het niet erg als je stupide vragen stelt.”
Ze zweeg even, als een aanloopje om de sprong naar dit gebied te wagen. “Heb je een foto van haar bij je?”
“Dat is geen stupide vraag. Ja. Kijk ik er wel eens naar? Nee.”
“Waar heb je die dan?”
“In m’n portemonnee. Ergens weggevouwen.”
“Wat was het eigenlijk voor iemand?”
“Zichzelf. Niet makkelijk. Mooi en sexy, en stofzuigen vond ze leuk omdat het snoer er met zo’n leuke roets weer in schoot als je klaar was. Maar ja, de banaliteiten, hè. Je voelt de liefde het makkelijkst in de pijn. Ze heeft me de kans nooit gegeven *niet* van haar te houden. Dat vind ik wel eens aanmatigend van haar.”
“Weet je wat ik een keer heb gedaan? Ik ben een keer naar het ANP gegaan en daar heb ik de knipselmap over haar opgevraagd.”
“O ja?” Hij legde zijn hand op haar hand. “Schatje, je had de mijne wel mogen zien.”
“Dat durfde ik niet te vragen.”
“Verschil zou het niet gemaakt hebben. Die van mij zal wel dikker zijn, maar er zal niet meer instaan.”
“Je zei dat ik stupide vragen mocht stellen. Hoop je wel eens dat ze terugkomt?”

“Nee. Maar ik stel het me wel eens voor. Dan voel ik altijd een soort teleurstelling. Alsof ik die acht jaar voor niets zou hebben geleefd. Ik zal je iets heel goedkoops zeggen: als ze terugkwam zou ik bij jou blijven. Maar als ik terug mocht naar dat benzinestation dan zou ik dat doen. Dat zeg ik eerlijk, het heeft geen zin dit gesprek te voeren en niet eerlijk te zijn.”

“Ik vind het niet erg.” Ze keek hem met een dappere glimlach aan.

“Maar weet je wat het ergste is? Het niet weten. Met twee blikjes voor de deur en tjoep, weg. Alsof iemand vond dat haar atomen maar niet meer bij elkaar moesten horen. Haar kwijt zijn is iets redelijks, maar dat niet weten niet. Dat is onverdraaglijk. Je kan daar van die gedachtenspelletjes over doen. Dan krijg ik bij voorbeeld te horen dat ze ergens leeft, ze is heel gelukkig en zo. En dan mag ik kiezen: ze blijft zo doorleven, of ik zal alles te weten komen, in ruil voor haar dood. Dan laat ik haar dood gaan.”

Zijn verhaal werd te zwaar, hij liet het op eigen kracht verder razen in zijn gedachten. Hij hoopte dat zich een gelegenheid zou voordoen over iets anders te beginnen, en hij was Lieneke dankbaar dat ze de vragen die ze nog had niet meer stelde.

Het waren ten slotte de Fransen die uitkomst boden. Aan de waterkant van de donker geworden kade liepen ze langs, zo stil dat ze al bijna voorbij waren toen Rex en Lieneke ze in de gaten kregen.

Ze hieven hun glazen.

De lange en het meisje groetten terug met een hand en een lichte neiging van het hoofd, de kale sjokte dromerig achter hen aan, zonder op of om te kijken.

“Stom dat we geen groepsfoto met ze hebben gemaakt,” zei Rex.

“Ik weet een heel goede manier om dat goed te maken,” zei Lieneke. “Ze komen toch uit Lille? Dat is niet zo ver. We nodigen ze uit om te spelen op ons feest als we trouwen.”

“Far out,” zei Rex.

Ze lachten. Nu kwam de bazin zich wel met hun gesprek bemoeien. Ze eiste dat Lieneke zou vertellen waar hun geheimzinnige gedoe om was geweest en toen ze het wist zoende ze haar èn Rex, en zette ongevraagd drie glaasjes minderwaardige champagne op tafel.

Lieneke hoorde een geluid dat niet in de tsjirpende, ruisende nachten van Marina di Camerota thuishoorde. Het was vlak bij haar, een gekweld angstig geluid dat haar klaarwakker maakte.

Het was Rex. Hij praatte wel vaker in zijn slaap, maar dit was totaal anders, een soort kreunen dat haar de stuipen op het lijf joeg. Het klonk als ‘gahd, gihd’, klaaglijke kreten die sterker werden en in huilen overgingen.

Ze probeerde hem wakker te schudden maar hij sloeg haar hard van zich af en riep: “Nee! Nee! Gaihd!” Zijn uitroepen galmden door de betegelde kamer, smekend, alsof hij de diepste pijn leed.

Rillingen liepen over haar rug; ze had dik, ijskoud zweet gevoeld. In het vage licht dat nog boven zee hing en dat door de open ramen naar binnen scheen zag ze zijn gezicht – zijn ogen stonden wijdopen.

“Liefje! Liefje, wat is er?”

“Gihd, gaihd! Het gouden ei!”

“Rex, lief, word in godsnaam wakker. Wat is er met een gouden ei. Je hebt een nachtmerrie. Zal ik een koud washandje voor je halen?”

“Ontzettend! Ontzettend!” Zijn stem kwam van zo diep dat zij zich vol weerzin van hem afwendde. Wat moest ze doen? Ze kon alleen wachten tot zijn nachtmerrie was afgelopen – maar hoe lang zou ze dit onmenselijke huilen kunnen verdragen?

Ze kwam tot de ontdekking dat ze zelf huilde; haar kussen was doorweekt van tranen.

Drie

In 1950 was Raymond Lemorne zestien jaar. Toen hij op een weekeind met zijn moeder bij zijn oom en tante in Dijon logeerde gingen de volwassenen op zondagmorgen weg en bleef hij alleen in huis. Het was de tweede verdieping van een flatgebouw en hij zette een keukenstoel op het achterbalkon en begon een boek te lezen. Na een tijdje legde hij het boek weg en ging over de balustrade leunen. Beneden was een gladgeschoren gazon dat, onderbroken door twee wandelpaden, tot aan het volgende flatgebouw reikte. “Als ik eens sprong,” dacht hij.

Elders uit de flat klonk muziek, jazzviool. Stéphane Grappelli? Hij wist niet veel van muziek. Hij vond scheikunde het leukste vak. Hij wilde leraar worden.

Hij klom op de stoel en ging op de balustrade zitten. Met zijn benen bungelend over de rand, zijn handen gevouwen op zijn dijen, keek hij omlaag naar het gras. De buurman draaide de ene plaat na de andere, allemaal jazz, leuk om te horen. Het was juni, de zon scheen, de hemel was streng blauw. Draaide de dampkring eigenlijk mee met de aarde of was het een stilstaande holle kogel waarin de kogel van de aarde roteerde?

Raymond Lemorne voelde zich volkomen tevreden. Hij verheugde zich op de laatste twee weken van school. Hij had een korte broek aan en een openstaand ruitjeshemd, en de wind woei hem koel toe. Af en toe gaf de diepte hem een rilling. Natuurlijk draaide de dampkring mee. Idioot die hij was – hoe kon je anders zee- en landklimaten hebben? En de storm die dat zou geven! Honderd op de schaal van Beaufort of zoiets, dat moest hij eens uitrekenen. De aarde zou gladgevaagd worden, als een biljartbal in een polijstmachine!

Hij vroeg zich af wat er zou gebeuren als hij sprong. Hij bedacht voors en tegens, met op de achtergrond het duistere gevoel dat het al vast stond dat hij zou springen. Dat vond hij vreemd: hoe kon dat vast staan als springen zo duidelijk gekkenwerk was? Maar het idee van de sprong was bij hem opgekomen, hoe kon dat als hij niet minstens de *mogelijkheid* had? En hoe kon hij te weten komen of het waar was dat hij die mogelijkheid had – anders dan door te springen?

Een Gordiaanse gedachtenknoop!

Hij zat anderhalfuur op de balustrade, denkend aan die tegenstrijdigheid en aan andere dingen, en sprong toen. Hij lag zes weken in een ziekenhuis, met een gebroken been en een dubbele armbreuk.

Het duurde eenentwintig jaar voor er weer iets dergelijks bij Lemorne opkwam.

Hij was toen leraar scheikunde, getrouwd, en hij had twee dochters van dertien en elf jaar. Hij woonde in Autun in het departement Saône-et-Loire en gaf daar les aan het gymnasium. Op een mooie zondag in de herfst maakte hij met zijn gezin een uitstapje naar het Canal de Bourgogne, ergens tussen Dijon en Beaune. Langs een breed, recht stuk water liepen ze over het jaagpad; auto's konden daar niet komen. De lage zon kleurde het water diepgroen als bedorven spinazie – af en toe, imposant van onbeweeglijkheid, gleed er een aak voorbij. Het waren lange platte boten met als enige uitsteeksel de stuurhut en bijna altijd een kleine personenauto op de teerzwarte laadluiken.

Er lag ook een aak aan de kant. Toen ze er langs liepen hoorde Lemorne een dof spetterend geluid, alsof een gewonde eend tevergeefs probeerde op te stijgen.

"Er ligt een kind in!" riepen zijn dochters tegelijk.

Lemorne holde de dijk af en sprong in het water. Bij de achterkant van het schip was een klein, omhoog kijkend gezicht dat onderging en bovenkwam. Het dreef naar het midden van het kanaal en begon te dansen in de boeggolf van een naderend schip. Met een paar slagen was Lemorne ook in die golven en bij het kind. Hij pakte het vast en zwom naar de kant, zijn vrouw en dochters hielpen hem op het droge.

Het was een klein meisje met een geblokt rokje aan. Ze was bij bewustzijn. Lemorne zette haar in het gras, en na een ogenblik stond ze op.

"Waar is Bidule?" vroeg ze.

"Bidule, wie is dat?"

"Dat is Bidule! Hij is verdronken!" Op haar voorhoofd verschenen rimpels van wanhoop, ze was op de rand van tranen. Lemorne begreep dat ze een pop bedoelde die in het water was gevallen.

Hij nam haar bij de hand en samen liepen ze terug naar de boot.

Met gebaren van vogelverschrikkers die plotseling ontdekken dat ze leven kwamen een man en een vrouw langs de loopplank omlaag. De vrouw huilde en rukte het meisje van de grond, Lemorne's dochters begonnen ook te huilen.

Een ogenblik later zat iedereen in de kombuis en dronk koffie, Lemorne in

droge kleren van de man. Het meisje had weer een geblokt rokje aan, maar met andere kleuren. Ze was zwijgzaam, nog onder de indruk van het verlies van haar pop.

Lemorne zag zich al in de kerk bij haar eerste communie, als getuige bij haar huwelijk, en hij weigerde te zeggen waar hij woonde. Hij glimlachte inwendig om het teleurgestelde gezicht van Denise, zijn jongste dochter, die waarschijnlijk een miljoenenbeloning aan haar neus voorbij zag gaan. Hij accepteerde wel de kleren als gift en het boodschappennetje waarin hij zijn eigen, uitgewrongen kleren meekreeg.

Ze slenterden verder over het jaagpad, in de lekkere zon. De zwempartij voelde nu als een buitenkansje; Lemorne tintelde in zijn nieuwe, perfect passende kleren, hij genoot van de zwijgende bewondering die hem bij iedere stap omringde, en hij dacht: “Maar zou ik nu ook in staat zijn een *misdaad* te plegen?”

Hij stelde zich de gruwelijkste daad voor die hij zo gauw kon verzinnen.

Drie jaar lang ging er geen dag voorbij waarop hij niet minstens een maal terug dacht aan zijn gedachte van het kanaal. Pas toen drong het verschil met zijn sprong tot hem door. Hij kon onderweg stoppen! Was het dan niet zo dat het *krijgen* van de gedachte hem op z’n minst verplichtte tot het doen van de eerste stap?

Op een dag vulde hij een bestelformulier van zijn school in voor chloorkalk. Hij bracht de enveloppe zelf naar de conciërge en dacht: “Nu heb ik deze enveloppe nog in mijn hand.”

Toen de chloorkalk er was sloot hij zich na schooltijd op in het laboratorium en zette met het boek naast zich de proefopstelling klaar. Vanonder de schuimkraag die zich op de verhitte kolf vormde kwam druppel voor druppel de chloroform uit het aftapkraantje, een weeïg zoete geur verspreidend.

Hij herhaalde de bereidingsstappen tot hij honderd milliliter had en schonk die in een bruine stopfles. Nadat hij alles schoongemaakt en opgeruimd had bracht hij de fles naar zijn weekeindhuisje, een bouwval tussen Autun en Saulieu. Hij beklom de ladder naar zolder en, te midden van tientallen voorwerpen die misschien een mensenleven lang niet hadden bewogen zette hij de fles in een hoek.

Het werd Kerstmis, Nieuwjaar; hij ging met zijn gezin twee weken op vakantie in Normandië.

De avond na zijn thuiskomst reed Lemorne weer naar het huisje. Hij ging naar zolder en richtte zijn zaklantaarn op zijn fles. Zijn adem stokte van genot en ontzag – het was alsof zijn fantasie voor zijn ogen tastbaar werd. Iemand die tot en met de laatste stap zou doen wat hij aan het Canal de Bourgogne had bedacht zou die fles hier óók hebben gezet.

Er was geen verschil te zien.

Het was een gedachtenspel, ongelooflijk spannend.

Het huisje, afkomstig uit een tegenvallende erfenis van zijn vrouw, lag zesentwintig kilometer van Autun aan de rand van een gehucht dat Effours heette en direct aan de departementale weg, maar toch verscholen en alleen. Het bevatte drie kamers en een keuken en voor de deur bevond zich de trots: een oneffen grasveld ter grootte van een half voetbalveld, met aan de rand een akelig gat dat ooit had moeten veranderen in een zwembad. Het geheel was door de bomen langs de weg zo goed aan het oog onttrokken dat zelfs de dieven er altijd aan voorbij waren gegaan; van de spullen die Lemorne er had neergezet was nooit iets gestolen.

Maar van lieverlee had hij ze zelf weer weggehaald, de plannen er een werkelijk weekeindverblijf van te maken waren verzand. Het geboomte hield behalve dieven ook veel licht weg, daarbij geholpen door een dennenheuvel achter het huis. De kinderen hadden het er eng gevonden. En zo waren bestek, boeken, een scrabblespel, weer naar Autun terugverhuisd. Een hoog rek met twee haken bovenin stond verroest en afgebladderd in een hoek van het veld: een schommel waaraan weinig was geschommeld.

En tegen een boom, naast het donkere gat waar je met je auto in moest, zat nu al weer jaren een bordje A VENDRE gespijkerd. Zijn telefoonnummer stond erbij, maar er had nog nooit een aspirant-koper gebeld.

Hij haalde het bordje weg en zei tegen zijn vrouw dat hij toch nog een poging wilde ondernemen iets van het huisje te maken. Ze vond het best, als ze maar niet hoefde te helpen. Gabrielle, zijn oudste dochter, zei dat ze wèl graag wilde helpen, dan kon ze timmeren leren. Denise, de jongste en leukste, zei dat ze er absoluut geen tijd voor had. Lemorne wist dat hij op hun beider desinteresse kon rekenen, al herkende hij in de ogen van Denise een voorproefje van de ondeugende feestjes die ze later in het huisje zou geven.

Op vrije middagen, avonden, en in de weekeinden ging Lemorne nu naar Effours. Hij kocht een imperiaal en een aanhangwagentje om zijn materiaal te vervoeren. Gabrielle bleek zich bij timmeren iets anders te hebben voorgesteld dan het eindeloos op maat schaven van panelen en haar handen vol splinters krijgen, en na de eerste keer liet ze het afweten. Lemorne repareerde de luiken, gooide de dieren en hun nesten eruit, liet de elektriciteit en het water weer aansluiten, zette er een ijskast neer, – genoeg om geloofwaardig te zijn zonder het huisje aantrekkelijk te maken.

Op de rommelmarkt in Dole kocht hij na moeizaam afdingen voor tachtig franc een oud eenpersoonsmatras. Hij nam het op zijn hoofd en liep zo naar zijn auto. Honderden mensen konden hem zien, zagen hem ook – en wisten niet wat ze zagen: een stap tot een diep schandelijke daad. Hij voelde zich feestelijk slecht; alsof hij een onzichtbaarheidsdrank had gedronken. Hij ging in het huisje op het matras liggen, drenkte een zakdoek in de chloroform, drukte zijn stopwatch in, en snoof. De middag in het laboratorium vulde hem – hij verdween. Hij werd zo suf en misselijk wakker dat het een eeuwigheid duurde voor hij zich zijn stopwatch herinnerde. Er waren elf minuten verstreken. De man die het plan zou uitvoeren zou dit ook hebben gedaan.

Zijn gezin kwam zijn vorderingen bekijken. Lemorne glimlachte om de welwillendheid van hun commentaar. Ze dronken een glaasje aan een vermolmde tafel die hij op zolder had gevonden en die hij midden op het grasveld had gezet. Hij wist wat ze dachten: pappa is niet goed snik geworden met zijn krot.

Denise ontdekte dat de tafel een bureau of iets dergelijks was geweest; er zat een la in. Ze trok hem open en deinsde achteruit met een gil; er kronkelden tientallen rossig glanzende kakkerlakken in die zich aan iets bruins tegoed deden: de resten van een veldmuis.

“Dat was een mooie gil,” zei Lemorne.

“Ik kan het nog veel harder,” zei Denise, alweer van de schrik bekomen.

“O ja?”

“jaiaarf!”

“*Wi&ihl*” riep Lemorne. “We doen wie het het hardst kan.”

Gabrielle en zijn vrouw deden niet mee, maar lachten om de grimassen die

Denise bij haar kreten trok.

De volgende avond ging Lemorne naar zijn meest nabije buurman, een boer aan de overkant van de weg bij wie hij wel eens eieren kocht. Het gesprek kwam op de moeilijkheid alleenstaande huisjes tegen dieven en vandalen te beschermen.

“Dat doet me er aan denken,” zei Lemorne, “ik was hier gisteravond met mijn gezin. Ik weet niet of u ons gezien heeft…” (de boer schudde nee), “…maar net toen we aankwamen dachten we gegil te horen op ons veldje. Heeft u misschien iets gehoord?”

De boer had niets gehoord.

***

In april las Lemorne in de krant over een café in Lyon waar een illegale wapenhandel was opgerold. Een week later ging hij er heen en kocht er een pistool. Hij legde het op zijn zolder, bij zijn fles chloroform.

***

Hoe kreeg de man wiens voorbereidingen hij stap voor stap naspeelde zijn slachtoffer in het huisje?

Om de gedachten te bepalen stelde Lemorne eerst vast *wie* het slachtoffer zou zijn. Vanaf de eerste seconde was dat een meisje geweest – misschien omdat het geredde kind een meisje was. Maar een kind moest het niet zijn: het moest iemand zijn die een volledig besef zou hebben van wat haar werd aangedaan.

Een vrouw dus, maar niet te oud. Ze moest veel te verliezen hebben en zo veel mogelijk verdriet achterlaten – een jonge mooie vrouw zou ideaal zijn, liefst een moeder. Alleen zo had het gedachtenspel waarde.

Maar terwijl hij spitte, metselde, het zwembadgat dichtte en het probleem van de ontvoering overdacht drong steeds meer tot Lemorne door dat dit een halfhartige aanpak was. Wat had dat naspelen voor waarde als nu al vast stond dat hij niet tot het einde zou gaan?

Stènd dat dan vast? Bewees het opkomen van de vraag niet dat het *niet* vast stond? Hij besloot het antwoord voorlopig in het midden te laten.

***

Het werd weer zomer en Lemorne maakte een paar lange ritten over de provinciale wegen rond Autun. Lifters genoeg, en regelmatig zag hij meisjes alleen. Maar als hij stopte dook vanachter een boom of een muurtje altijd een

jongen op. Lemorne draaide dan zijn raampje omlaag en zei: “Jullie zijn bedriegers maar ik niet. Ik heb ruimte genoeg voor twee, maar ik stopte omdat ik haar alleen wilde meenemen.” En hij reed verder.

Echte meisjes alleen zag hij nooit, en hij liet het idee van een liftster varen. Een prostituee? Dat was ook iemand die uit hoofde van haar functie zou instappen, maar het idee dat prostituees voorbestemde slachtoffers zijn stootte hem af. Bovendien maakte dat hen beroepsmatig achterdochtig, ze lieten waarschijnlijk hun pooiers of collega’s de autonummers van hun klanten noteren.

Een leerlinge, of één van zijn dochters kwam niet in aanmerking, hij zag niet hoe hij dat kon doen zonder dat het spoor naar hem zou leiden.

Als hij het deed maakten zijn chloroform en zijn pistool dat er maar één probleem was: hoe kreeg hij zijn slachtoffer in zijn auto?

Hij haalde Denise af van het station. Hij hield de deur voor haar open, liep achterom en reikte nadat hij was gaan zitten achter haar schouders langs. Hij drukte de pal van haar slot omlaag, kromde ineens zijn arm, en kneep haar in haar wang.

“Waarom doet u dat?”

“Omdat ik je lief vind.”

“Nee…dat knopje.”

“Heb je niet gelezen dat er laatst een meisje op de Autoroute uit de auto is gevallen omdat de deur niet goed op slot zat?”

“Nee?”

“Nou, dat is zo, en ik ben zuinig op jullie.”

“Hé pappa,” zei Denise. “Heeft u een maitresse? Oh, kom op, kijk niet zo geshockeerd, een man op uw leeftijd heeft recht op zoiets. Gaby heeft niets in de gaten, maar al die tijd dat u zogenaamd in het huisje zit…”

“Heeft mamma het wèl in de gaten?”

“Versproken!” Haar ogen glinsterden. “Of dacht u soms dat mamma niet op de kilometerteller kan kijken? Ah toe, vertel. Woont ze in Dijon?”

“Mijn lieve dochter,” zei Lemorne, “ik geef er de voorkeur aan wèl geshockeerd te zijn.”

Hij liet een glimlach op zijn gezicht verschijnen waar Denise, te oordelen aan de hare, tevreden mee was.

De auto van Lemorne stond op het veld voor het huisje. Hij vulde een klein

schroefdopflesje met water en stopte dat in de linkerzak van zijn jasje. In zijn rechterzak had hij een grote zakdoek.

Hij opende de rechterdeur, wachtte, deed hem weer dicht. Hij liep achter de auto langs, haalde het flesje uit zijn zak, schroefde de dop eraf, en goot het water in zijn zakdoek. Hij stopte het flesje terug, opende zijn deur en ging zitten. Met zijn rechterhand waarin hij de natte zakdoek hield reikte hij langs de passagiersleuning naar de zekeringspal in de rechterdeur – en kromde zijn arm tot een trillende, sterke greep.

Tien, twintig keer vulde hij het flesje en begon hij van voren af aan, tot de zakdoek een geïrriteerde, natte plek op zijn rechterheup veroorzaakte.

Het ging niet altijd goed. Hij kreeg het water niet op tijd in de zakdoek of hij had het flesje nog in zijn hand als hij aan instappen toe was.

Een kwestie van oefenen.

Met twintig milliliter chloroform in een flesje en zijn pistool in zijn zak reed Lemorne naar Dijon. Hij parkeerde dicht bij het centrum in een brede, niet al te drukke winkelstraat met trolleybussen.

Hij wachtte op een vrouw alleen. Hij mat zijn polsslag: honderdtien.

In zijn zijspiegeltje werd een meisje van een jaar of zeventien snel groter. Wankelend onder zijn hartslagen stapte Lemorne uit.

“Neemt u mij niet kwalijk, mag ik u wat vragen?”

“Ja?”

“Kunt u me zeggen hoe ik bij het hoofdpostkantoor kom?”

“Bent u met de auto?”

Lemorne knikte en ze legde het uit. Hij controleerde of ze het goed deed, en bedankte haar. Hij reed een paar straten verder en vroeg aan een jonge vrouw die hij alleen zag lopen de weg naar het postkantoor. Ze legde hem uit hoe hij er moest komen. Bij de vijfde vrouw was zijn pols zeventig.

Ze keken hem allemaal open aan en vertelden vriendelijk, hoewel soms incorrect, de weg naar het postkantoor. Lemorne verklaarde de prettige manier waarop hij geholpen werd uit zijn eigen optreden dat zijn vrouw zo vaak in hem had geroemd, en dat hem op school een populair en gerespecteerd leraar maakte: innemend, maar nooit familiair. Ondertussen moest hij af en toe een lach verbijten: die vrouwen hadden geen idee van hun rol! Ze trainden hem!

“Juffrouw, kunt u mij misschien de weg naar het hoofdpostkantoor zeggen?”

“Oh, daar moet ik toevallig zelf naartoe.”

“Nou – ik ben met de auto. Als ik u die kleine lift mag geven?”

Ze stonden vlak bij zijn auto, hij hield het portier al voor haar open. Deze wending, waarop hij had gespeculeerd, deed zich pas voor bij het zesde meisje.

“Ja…,” zei ze, maar een duisternis gleed in haar ogen, iets bitters. “Ik loop liever.”

“Gelijk heeft u!” zei Lemorne. “Het is mooi weer. Merci!”

Hij zag zijn fout: voor de beoogde leeftijdsgroep was het postkantoor een verkeerde keus. Hij moest een warenhuis nemen!

Dat bleek ook wel in de volgende dagen, bij pogingen in Beaune en Chalon. Met chloroform en een pistool op zak benaderde hij zijn denkbeeldige slachtoffer tenslotte zonder er warm of koud van te worden. Verschillende vrouwen bleken onderweg naar het warenhuis dat hij zocht – maar niemand stapte in. Dit was duidelijk niet de methode.

Hij werd zich bewust van een andere, grotere fout. Als hij steeds Francaises aansprak, en steeds in dezelfde streek, dan verhoogde dat onnodig het risico dat deze getuigen van zijn mislukte pogingen tenslotte de gelukte in de krant zouden zien. Met buitenlandse vrouwen zou de herinnering aan een man die hen in een auto had willen lokken over heel Europa uitgestrooid zijn! De *Progrès de Lyon* werd niet gelezen in Uppsala! Hoe benaderde hij buitenlandse vrouwen? Heel eenvoudig: dicht bij Autun was de Autoroute. En ineens zag Lemorne hoe elegant deze oplossing was: niet alleen zou hij in de benzinestations duizenden buitenlandse vrouwen vinden, ieder uur nieuwe, maar ze waren daar ook als zodanig herkenbaar door de nummerborden van hun auto’s.

De examens waren voorbij, de school was afgelopen. Lemorne had twee weken voor hij zelf op vakantie zou gaan. Hij nam een abonnement op de Autoroute en een dag lang, staand bij koffie-automaten in servicewinkels, observeerde hij de gang van zaken.

Het patroon tekende zich snel af. De man zat achter het stuur. Terwijl hij tankte ging de vrouw naar de wc. Daarna bleef ze nog even in de winkel. In de tussentijd was de man klaar bij de pomp en zette de auto in de parkeervakken bij de servicewinkel of op het grote parkeerterrein. Hij kwam niet binnen. Als de vrouw klaar was in de winkel liep ze naar hem toe. Ze was tijdelijk geïsoleerd.

Maar hoe haar in de auto te krijgen?

Een beeld kwam boven: een paar weken geleden had hij een hem totaal onbekende vrouw in zijn auto gehad. Hij had er niet bij stilgestaan omdat het door haar functie was gebeurd – maar was dat alles geweest?

Toen hij in Moulins zijn bestelde hout had gehaald was er zo gauw niemand van het gewone personeel in de buurt geweest. De telefoniste was toen bij hem in de auto gesprongen, meegereden naar de loods en had hem geholpen het hout op zijn imperiaal te laden en vast te sjorren. Het was een niet speciaal sportief ogende of stevig gebouwde vrouw geweest, maar ze had het met een plezier gedaan alsof ze op zo'n karweitje had *geloerd.*

Omdat ze een vrouw was? Een vrouw sjouwde en tilde niet – was dat wat het leuk maakte? Een vrouw timmerde niet – had Gabrielle daarom willen timmeren?

En ook als ze het *niet* leuk vond: zou het ontregelende van een beroep op haar spierkracht een vrouw niet op het verkeerde been zetten? – haar afleiden van haar natuurlijke qui-vive tegenover een vreemde man?

Een jonge Engelse stond peinzend met een pakje bierworstjes in haar hand.

“Neemt u mij niet kwalijk, kunt u mij misschien helpen?”

Hij moest zijn vraag herhalen, ze sprak geen Frans.

“Kunt u mij misschien helpen? Ik moet mijn aanhangwagentje aan mijn auto koppelen.” Aanhangwagentje was *trailer;* voor koppelen gebruikte hij *couple*, een gok, het woordenboek had ook *hitch en piek up* gegeven.

“Ik?…M'n man…” Haar blik zocht houvast buiten, waar haar camper niet meer stond. Ze haalde haar schouders op met een lachje. Het voorspelde effect: verwondering.

“Het duurt maar een minuut. Helpt u me even?” Hij vroeg het zoals hij leerlingen vroeg nieuwe krijtjes te halen, en alsof ze al ja had gezegd liep hij naar de deur. Hij keek niet of ze hem volgde, zo zouden ze in niemands ogen bij elkaar horen, en zij kreeg geen kans zich met een beleefde smoes van hem af te maken. Zou ze die bierworstjes terugleggen of eerst gaan betalen? Een foutje: hij had haar moeten aanspreken voor ze iets in haar hand had.

Hij bleef staan bij de passagiersdeur van zijn auto, die achter de servicewinkel tegen het trottoir geparkeerd stond, en een pas na hem stond het meisje stil. Ze had geen bierworstjes bij zich, en ze keek zoekend rond.

“Waar is uw trailer dan?”

“Oh,” lachte Lemorne, “sorry dat ik het niet meteen zei. Hij staat daar.” Hij wees naar de grote parkeerplaats waar, een kleine honderd meter verder, zijn aanhangwagentje op de dissel leunde. “Loopt u daar even heen?”

Hij deed een pas naar de andere kant van de auto, maar hield in en lachte. “Ja…of stap in, dat is wel zo makkelijk.” Hij stapte terug en hield de passagiersdeur voor haar open.

Een donker floers trok voor haar ogen, als een wolk die ineens boven een zonnig zwembad glijdt. Ze leek een moment besluiteloos.

“Ik loop wel,” zei ze afwezig.

“Zoals u wilt,” zei Lemorne.

Hij reed naar zijn aanhangwagentje en in plaats van het meisje kwam even later een vermoeid uitziende jongeman naar hem toe die hem nors en vol achterdocht hielp. Gelijk had hij, er viel niets te helpen, ook al zat er tweehonderd kilo puin in het karretje. Had het meisje de overbodigheid van hulp al aangevoeld toen hij het haar aanwees?

Na verschillende pogingen, waarvan hij aantekening hield om niet te snel een benzinestation te doubleren, stopte Lemorne. In principe was de gevolgde methode goed; de aangesproken vrouwen wdren van hun stuk gebracht, de meesten liepen mee naar zijn auto. Maar als hij op zijn aanhangwagentje wees en ze voorstelde in te stappen hadden ze die duistere, wrange trek om hun mond gekregen, en zonder uitzondering hadden ze de kracht opgebracht de beleefdheid te verbreken. Ze liepen, haalden hun man erbij, of lieten hem aan zijn lot over.

Wat dan? Een zeilboot op een oplegger? Een caravan? Waar moest hij die laten? Zouden zijn gezin, de buren, de mensen in Effours de wenkbrauwen niet fronsen? Nee – alles wat hij deed moest verborgen zijn, als een straatsteen in een straat.

Lemorne was jarig; hij werd eenenveertig. Van zijn vrouw kreeg hij een slipover met bijbehorend overhemd, een paar blauwe herenslips met streepjesmotief en een koffiezetapparaat voor in het huisje. Van Gabrielle een stropdas en een vergrootglas dat ook handig was als presse-papier. En van Denise een boeket bloemen, een pak Crousty Miei, een sleutelhanger met een metalen R eraan, en een surprise. Van oude lego-stenen had ze een huisje

gemaakt waarvan de schoorsteen de dop van een achtkleurenpotlood bleek te zijn. Ervoor stond een klein plastic mannetje met een hamertje in zijn hand. Dat was hij, en het huisje was ‘het huisje’.

Lemorne zag voor zich hoe dat mannetje onder die pen verpletterd zou worden als het ermee probeerde te schrijven en schoot in de lach – en de rillingen liepen ineens over zijn lichaam. Hij had de oplossing gezien.

Niet de aanhangwagen moest zwaarder zijn, *bij* moest zwakker zijn. Hij moest terug naar zijn sprong.

Lang geleden was hij zwak geweest, men had deuren voor hem opengehouden, zijn tas gedragen; vreemden hadden zich verdrongen een boek voor hem op te rapen als hij het had laten vallen.

Dat was toen hij zijn been in het gips en zijn arm in een mitella had gehad.

De volgende ochtend reed Lemorne de honderdvijftig kilometer naar Lyon. In een apotheek kocht hij een mitella. In het donkere gewelf van een parkeergarage knoopte hij die om zijn nek en zo ging hij de straat op. Hij had een erectie, hij voelde zich koninklijk, als in de eerste tinkelingen van een dronkenschap op goede wijn.

Hij kocht een kilo appels en liet die in een plastic tasje doen; met dat tasje in zijn ene hand, en zijn andere arm in de mitella liep hij de hele middag lobby’s van hotels, bioscoopfoyers, café’s in en uit en overal schoten mensen vandaan om de deur voor hem open te houden. Een gehandicapte kon niets! Je hoorde hem te helpen! Urenlang liep hij rond door de stad, af en toe vrezend dat hij midden op een drukke boulevard uit zou barsten in een niet meer te stoppen lach: ze zagen hem en ze wisten niet wat ze zagen: de oplossing van een raadsel dat nog moest ontstaan!

“Pardon. Zou u mij misschien kunnen helpen?”

Het meisje richtte haar blik op zijn mitella. “Dat hangt er van af,” zei ze. Ze sprak uitmuntend Frans voor een Nederlandse.

“Ik moet m’n aanhangwagentje aan m’n auto koppelen. Dat is lastig hiermee.”

“*Remorque?*”

“My trailer. Little trailer.”

Ze trok haar mond scheef en keek naar buiten waar haar man zojuist van de pomp was weggereden.

“Ik ben niet sterk,” zei ze.

“Het zal wel gaan,” lachte Lemorne. “Helpt u even?”
Onzeker haalde ze haar schouders op.
“Merci,” zei Lemorne, en hij liep naar buiten. Ze volgde; hij feliciteerde zichzelf met het voorspelde makkelijke slagen van de overrompeling: uit niets bleek dat ze het vreemd vond dat hij met een mitella chauffeerde.
Ze stonden bij zijn auto, het meisje keek zoekend rond.
“Waar is hij dan?” vroeg ze.
Lemorne wees. “Daar, dat had ik misschien meteen moeten zeggen. Ik rijd er even naartoe. Als u…”
Een verstilling was over haar gezicht gegleden, iets sombers – maar het was al weg.
“Laat ik dan even instappen,” zei ze met tegenzin. Ze opende de deur en ging zitten.
Lemorne liep om, reikte met zijn rechterhand in zijn mitella en hoorde een gil, gevolgd door het geluid van remmende banden en een doffe klap.
Door de lucht buitelde een lichaam. Het plofte neer en bleef in een onnatuurlijke houding liggen. Van alle kanten renden mensen toe, in een oogwenk was er een gordijn van bonte vakantiekleuren voor geschoven. Het meisje stapte uit, riep iets naar hem dat hij niet verstond en holde er ook naartoe.
Even later zag Lemorne haar en de man bij wie ze hoorde hand in hand bij het ongeluk staan.
“Het lot,” dacht hij, en reed weg.

Onderweg naar Autun reed hij langs Effours om een doos tegels die hij eerder op de dag had gekocht in het huisje te zetten. Hij draaide zijn grasveld op en zag een half opgezette oranje tent. In het gras lagen twee jongens die verschrikt overeind kwamen. Het bleken twee Duitse lifters te zijn, jongens van een jaar of zeventien. Ze spraken geen Frans, Lemorne moest zijn Duits van stal halen. De jongens waren nogal ontdaan en onzeker over zijn verschijnen. Ze hadden geen kampeerterrein meer kunnen bereiken en gedacht dat ze hier wel een nacht konden blijven.
Ze waren er een half uur. Nee, niemand had gezegd dat ze hier mochten kamperen. Ze hadden eerst nog een tijd staan liften. Ze hadden niemand gesproken, ze waren in het dorp afgezet en hier naartoe gelopen. Als ze mochten blijven zouden ze morgenochtend zo vroeg mogelijk weggaan.
“Jawel, dat zal wel gaan,” zei Lemorne.

Hij ging in zijn auto zitten en dacht na. Door de voorruit keken de jongens hem met nog niet helemaal durvende glimlachen aan. Lemorne pakte het pistool uit het dashboardkastje en stapte uit. Hij koos één van de jongens als eerste, en schoot hem dood. Hij had de ander ook onmiddellijk dood willen schieten, maar de langzame manier waarop de onderlip van die jongen van zijn snorretje vandaan zakte sloeg hem met stomheid, en het duurde een paar seconden voor hij weer schoot.

Hij laadde de lichamen in zijn auto en brak de tent af. Hij vervloekte die jongens dat hij nu al hun haringen weer uit de grond moest trekken.

Toen ook de tent in de auto lag liep Lemorne naar de boer aan de overkant en kocht een dozijn eieren. Het gesprek kwam op de vakantiedrukte in het algemeen, en lifters in het bijzonder.

“Je ziet er nogal wat dit jaar,” zei Lemorne.

“Je ziet ze zelfs hier,” zei de boer, “een uurtje geleden stonden er nog twee voor uw inrit.”

“O ja? Ik heb niets gezien.”

“Dan zullen ze zijn opgepikt.”

“Ik neem nooit lifters,” zei Lemorne.

De boer haalde zijn schouders op. “Ik wel eens,” zei hij.

Zijn Autoroute-abonnement kwam hem nu goed van pas, en Lemorne reed naar het zuiden tot het donker was. In de bergjes tussen Lyon en St. Etienne dumpte hij de lichamen en de tent in een ravijntje naast een dienstweg.

Op de terugweg dacht hij na over de vraag of hij nu wel of niet tot het uiterste de stappen zou volgen van degeen die ook de laatste zou doen. Sinds het moment aan het Canal de Bourgogne was er al bijna vier jaar verstreken en sinds het bestellen van de chloorkalk één – en nog steeds wist hij het niet!

Toen hij thuis kwam en de eieren van de achterbank pakte zag hij dat hij vergeten was de doos tegels in het huisje te zetten.

De volgende dag was stralend en helder, en Lemorne stelde voor te gaan zwemmen. Zijn vrouw had geen zin, en met Gabrielle en Denise reed hij naar een meertje op een paar kilometer van Autun. Het was er druk, en op de gladde waterspiegel vol vreemd afgehakte standbeelden herkende hij verschillende leerlingen.

Uitlopers van de helling en gigantische boomwortels verdeelden de oever in tientallen kleine strandjes. Omdat ze niet erg vroeg waren gekomen hadden

Lemorne en zijn dochters met één van de kleinere genoegen moeten nemen, maar op de één of andere manier kwamen er hoe langer hoe meer jongens juist bij hen het water uit of de heuvel af. Veel van hen bleven met Gabrielle en Denise of met elkaar zitten praten, voorzover het leerlingen waren nadat ze hem beleefd hadden gegroet.

Lemorne las de krant. Op de regionale pagina’s zocht en vond hij het auto-ongeluk dat hij in het benzinestation had gezien. Het slachtoffer bleek de 21-jarige Engelsman L. Bodding uit Huil te zijn, en hij was er redelijk van afgekomen: een lichte hersenschudding en een gebroken been.

Het begon zwart te zien op zijn strandje. Lemorne had al een keer naar de rand moeten opschikken, minstens twaalf jongens zaten er nu, en nog steeds maar twee meisjes: zijn dochters.

Lemorne stond op, schraapte de keel, en verzocht om stilte.

“Jongelui,” zei hij, “ik heb jullie twee dingen te zeggen. Ten eerste heb ik gezien dat verschillende van jullie sigaretten bij zich hebben. Een paar hebben zelfs geprobeerd er stiekem een op te steken. Dat is niet nodig. Het is vakantie, en voor de leerlingen die ik hier zie geldt dat de schoolregels óók met vakantie zijn. Ten tweede…” (hij pauzeerde even voor een paar jolige juichkreten) “… trakteer ik op ijs. Maar zo sympathiek als ik lijk ben ik niet, want geen haar op mijn hoofd denkt er over om zelf naar boven te lopen.”

Hij hield een biljet van honderd franc in de lucht, er klonk een wat voller heu-heu geroep, en vijf minuten later had iedereen een ijsje.

Om één uur ging Lemorne weg. Gabrielle en Denise wilden blijven en nadat ze hem hadden beloofd op tijd thuis te zijn gaf hij ze nog wat geld voor consumpties en de bus.

Lemorne lunchte met zijn vrouw, hielp haar met het inpakken voor hun vakantie die over vier dagen zou beginnen, sliep een uurtje, en om vijf uur reed hij naar de Autoroute.

Hij ontkoppelde zijn aanhangwagentje bij het grote grasveld, reed terug en zette zijn auto tegen het trottoir aan de achterkant van de service winkel. Hij ontkurkte zijn flesje chloroform en propte de hals dicht met een lap. Hij knoopte zijn mitella om, hing zijn linkerarm er in, en schoof het flesje naar binnen, de bodem het eerst.

Hij stapte uit en snoof de lekkere, prikkelend met uitlaatgassen aangelengde vooravondlucht op. Het was de geur van reizen en van verwachting, hij was zich

thuis gaan voelen in die benzinestations; zich eeuwig verversende dorpen waar je in alle landen tegelijk op avontuur was.

Hij liep naar het eind van het grasveld en weer terug, genietend van de blikken op zijn mitella van in het gras ballende en rustende mensen.

Het langbenige meisje trok twee blikjes Coca Cola uit de automaat.

“Neemt u mij niet kwalijk,” zei Lemorne, “kunt u mij misschien helpen? Ik heb een aanhangwagentje dat ik wil aankoppelen, dat gaat zo niet.” Hij stak zijn arm in de mitella naar voren. Wat een vondst was die mitella toch – haar reserve verdween nog voor haar blik zijn arm verlaten had.

“Ik?…Oui, naturellement.” De laatste lettergreep had een vriendelijk haaltje omhoog. “Gebroken?”

“Ja, met tennis.” Hij maakte een forehand beweging met zijn rechterarm. “Uitgegleden en ploc…arm gebroken.”

“Dat is niet mooi,” zei het meisje.

“Helpt u me even?”

Hij liep al naar buiten, ze liep mee.

“Nou…waar staat uw trailer dan?”

“O, daar,” zei Lemorne. “Mijn excuus, dat had ik erbij moeten zeggen. Nu moet u daar heen lopen.”

“Dat is niet zo erg.”

“Ja…of stap in. Ik moet er tenslotte ook heen.” Hij lachte en hield de deur voor haar open.

“Ja, dat is handiger,” zei het meisje, maar haar stem was ineens toonloos, en ze bleef staan.

“Stap in,” zei Lemorne.

Ze hield de colablikjes tegen zich aan gedrukt en over haar gezicht gleed die wolk die Lemorne nu tot vervelens toe had zien verschijnen als hij een vrouw voorstelde in te stappen.

“Ik weet niet,” zei ze voor zich heen, nauwelijks hoorbaar, alsof ze aan heel andere dingen dacht. “Nee, ik loop wel.”

Samen koppelden ze Lemorne’s wagentje aan. Hij deed met zijn rechterarm het zware werk, zij zorgde dat de klauw van de dissel precies op de kogel van de trekhaak terecht kwam.

Hij keek haar na tot ze bij haar auto was. Ze zei iets tegen haar man, waarna de twee samen in zijn richting keken.

“Merci!” riep Lemorne, en hij zwaaide naar ze.

Hij stapte in, wachtte tot ze wegreden, en deed zijn mitella af. In zijn notitieboekje schreef hij: *Mobil ‘Le Chien Blanc’; 28-7-‘75; 18h.00-18h.15*

Na bestudering van zijn oudere notities stelde hij vast dat hij twee stations verder nog een poging kon wagen.

Uit een Nederlandse auto stapte een meisje van een jaar of vijfentwintig dat hem aan Denise deed denken. Lemorne stond bij de koffie-automaat en keek toe terwijl ze langs hem liep, de gang naar de wc’s in.

Het was even na zeven uur maar nog zo druk dat voor alle pompen rijen stonden. Dat verkleinde de kans dat haar man weg zou zijn voor zij de winkel weer uit ging.

Het eeuwige wachten bij de automaten beu liep Lemorne naar buiten. Hij ging naast de deuren staan en keek toe terwijl de Nederlander naar de pomp opschoof. Zou het meisje lang genoeg op de wc blijven? Als hij op de prestaties op dat gebied van Gabrielle en Denise afging maakte hij nog een kans. Ineens zag hij dat een man een foto ging maken van twee kleine kinderen die vlak naast hem voor de deur stonden, en hij deed een stap opzij.

De Nederlander betaalde en Lemorne ging weer naar binnen. Onmiddellijk achter de glazen deuren kwam hij het Denise-achtige meisje al tegen.

Hij liep door naar de koffie-automaat en begon uit te kijken naar een ander geschikt slachtoffer. Tien, twintig vrouwen liepen langs zijn keurend oog naar de wc’s. Hij verwierp ze, en een moment later waren ze weer buiten met bekertjes koffie of blikjes in hun hand, zonder vermoeden dat ze het belangrijkste moment in hun leven waren gepasseerd.

Hij sprak een Belgische aan, maar ze pretendeerde hem niet te horen, een weinig voorkomende reactie. Lemorne kreeg dorst en gooide twee francs in de frisdrankenautomaat. Hij probeerde zijn Schweppes-tonic met zijn enkele rechterhand uit het luikje te wurmen, maar dat viel niet mee met die ellendige mitella. Het was een situatie waarvan hij al eerder had vastgesteld dat die werkte als een pot honing op vliegen. Maar kiezen kon hij op die manier niet, en nu was het een Duitser van een jaar of zestig die in de onbedoelde val liep. Hij bleek uit een boom gevallen te zijn toen hij elf jaar was. Hij trok Lemorne’s blikje voor hem open en wenste hem een voorspoedige genezing.

Lemorne dronk zijn blikje leeg, gooide het in een afvalbak, en besloot weg te gaan: hij mocht niet te lang op één plaats blijven.

Hij liep terug naar zijn auto, deed zijn mitella af, en noteerde: *TOTAL 'Venoy-Grosse-Pierre'; 28-7-'75; 19h.00 – 19h.20*

Hij koppelde zijn aanhangwagentje weer aan, uitkijkend over het grasveld waar mensen voetbalden, tegen het hek zaten, languit in het gras lagen.

Bij het starten zag hij op de benzinemeter dat hij moest tanken. Hij reed terug naar de pompen waar nog steeds rijen stonden. De koude tonic had zijn blaas al bereikt en na afgerekend te hebben parkeerde hij bij de servicewinkel, naast een grote truck met oplegger.

Toen hij uit de wc terugkwam zag hij het meisje dat eerder aan zijn neus was voorbijgegaan, het Nederlandse meisje dat een beetje op Denise leek. Ze stond achterin de winkel, bij de drankenautomaat, alleen.

Hoewel hij voor dergelijke situaties niets had voorbereid ging Lemorne bij de koffie-automaat staan. Hij gooide twee francs in de gleuf en drukte de knop voor zwarte koffie met suiker in.

Terwijl zijn bekertje vol klaterde zocht het meisje in haar portemonnee. Ze maakte het zich daarbij onnodig moeilijk door steeds een bosje autosleutels in haar hand te houden.

Ze keek hem aan en deed een pas naar hem toe.

"Pardon," zei ze, "spreekt u Frans?"

"Ik bèn Fransman," zei Lemorne.

"Ik heb een franc te weinig voor de automaat. Heeft u een franc om te wisselen?" Ze sprak goed, maar tastend Frans.

"Ik zal eens voor u kijken," zei Lemorne. Hij haalde zijn portemonnee uit zijn zak. Haar kleinste coupure was tien francs, wat hij niet kon afpassen; ze moesten even lachen bij hun vergeefse pogingen het te wisselen geld met elkaar te rijmen.

Ze liep naar de kassa en wisselde daar.

Lemorne nam nog een slok van zijn koffie. "Kom," zei hij bij zichzelf. Hij haalde zijn autosleuteltjes uit zijn zak en speelde er gedachteloos mee.

Het meisje kwam terug en trok een blikje Fanta en een blikje bier. Ze glimlachte even naar Lemorne. Het leek even of ze naar zijn mitella keek – maar die had hij niet meer aan!

Lemorne klakte met zijn tong, hij kon niets bedenken om te zeggen.

Het meisje deed een stap naar hem toe.

"Mag ik kijken?" vroeg ze.

"Wat bedoelt u?"

Ze wees op de hand waarin hij zijn autosleuteltjes had.

"Wat leuk," zei ze, op de R aan de hanger wijzend. "Kunt u zeggen waar ik zo

een kan kopen?"

Lemorne dacht na. Hij glimlachte, en haalde zijn schouders op. "Ik ben er vertegenwoordiger in," zei hij, zich afvragend of ze het woord *représentant* zou kunnen thuisbrengen. "Ik handel in die dingen, ik heb een auto vol."

"Echt?" Een idee verscheen in haar ogen. "Kan ik er misschien een kopen? Ook met een R?"

Hij keek haar aan, en zuchtte. "Waarom niet."

"Ja? Hoeveel kost hij?"

"Negen franc vijftig," zei Lemorne.

Hij dronk zijn bekertje leeg, gooide het in de afvalbak en wenkte haar te volgen. Hij hoorde haar voetstap achter zich.

Hij bleef bij de deur van zijn auto staan, zij bij het aanhangwagentje, kennelijk denkend dat de sleutelhangers daar in zaten.

"Neenee," zei Lemorne, en hij wees naar de achterbank, waar de doos met tegels nog steeds stond. J.J. MONTMÉ-JEAN – AUTUN – TUILIER stond er op. Half tegen de doos lag de mitella. Uit één van de plooien stak de prop van het flesje.

Ze stonden naast elkaar. Links was de grote vrachtwagen, rechts was een caravan gekomen, het leek of zijn auto in een smal steegje stond.

Lemorne opende zijn deur, boog zich naar de achterbank, en richtte zich weer op. "Hij is nogal zwaar," zei hij, naar de doos wijzend. "Het makkelijkst voor mij is als u even instapt."

Hij maakte een gebaar naar de andere deur. En ook in haar gezicht zag hij die somberheid dalen, die vleug van wantrouwen.

"Een R?" zei Lemorne.

"Ja." Ze begon om te lopen, haar blikjes in de hand. Hij reikte naar de achterbank; voor ze bij haar deur was had hij het flesje al omgekeerd en de natte prop in zijn hand.

Ze ging zitten en draaide zich naar de doos.

"Pardon, een moment," zei Lemorne, en hij reikte achter haar langs. In een plotselinge wilde ademhaling veerde ze van hem weg; Lemorne kromde zijn arm en drukte zijn hand in haar gezicht, trillend en krachtig.

Ze spande haar rug, als een schoonspringster die klaar staat op de plank – toen liet ze haar blikjes vallen en gleed langs de bank omlaag.

"Hebbes," dacht Lemorne.

Hij startte en reed het parkeerterrein af, de Autoroute du Soleil op.

Vier

De eerste dag kon er nog niets zijn maar Rex ging toch kijken. Te voet en zonder paraplu, al regende het zacht. Het was een herdenkingstocht en zoiets deed je op eigen kracht, en zonder je van de hemel af te schermen.

Hij woonde in een flatgebouw aan de rand van Buitenveldert, even aan de overkant van een kanaal dat bij zijn geboorte nog de grens van Amsterdam was geweest. De wandeling voerde over een brede boulevard waar een stilte heerste die de planologen niet bedoeld konden hebben en langs de plek waar hij als kleine jongen de start van een luchtballonnenwedstrijd had gezien. Later was op diezelfde plek de school verrezen waar hij, ook al meer dan twintig jaar geleden, zijn eindexamen had gedaan.

Hij stak de brug over naar een rustige, nette buurt met dure appartementsgebouwen, en straten waar alle auto's stilstonden. In één van die straten was een postkantoor, met een aparte ingang voor de postbussen.

De bus van Rex was op ooghoogte, maar nadat hij hem had geopend stak hij er ook nog voor de volle lengte zijn arm in.

Er was niets, en hij liep terug. Het was een plezierige wandeling, in totaal niet meer dan een half uur, en hij besloot de volgende dagen ook te gaan lopen.

Toen hij weer aan zijn bureau zat te werken en af en toe opstond om uit het raam te staren zag Rex ineens iets waar hij zijn ogen voor moest uitwrijven. Recht onder zijn raam stond een grote gele stationcar die lang niet gewassen was, en in het vuil op de motorkap stond geschreven: REX IK VIND JE LIEF – SANDRA.

"Mijn god," dacht Rex, "het eerste bericht komt van haar."

Het was een zeer opvallende auto, hij had hem nooit eerder gezien. Rex liep naar de zijkant van het raam tot hij het kenteken kon zien: gewoon een Nederlander.

Een koude rilling bleef uit, hoe graag hij ook had gewild. Acht jaar was genoeg geweest om aan dergelijke verschijnselen te wennen. Toen hij eens door de streek was gekomen waar hij met Saskia naartoe had zullen gaan toen ze verdween bleken daar tal van muren langs de weg wit geschilderd te zijn, met

een groot rood vraagteken in het midden. Verder stonden er alleen cijfers op, altijd dezelfde: 75.07.29., met puntjes ertussen alsof iemand bang was dat je er geen datum in zou zien. Die scheelde een dag met haar verdwijning – het was het telefoonnummer van het publiciteitsbureau dat die muren verhuurde.

Er was ook eens een muis geweest die, staand met zijn pootjes tegen de etalageruit van een dierenwinkel, hem zo lang en doordringend aankeek dat Rex pijn had gehad van de zekerheid dat Saskia door die oogjes meekeek.

Maar als je bereid was het breed te zien waren dergelijke berichten dagelijkse kost. De kilometerstand van het TOTAL-station, geboorte- ontmoetings- en verdwijningsdata doemden voortdurend licht verminkt in zijn leven op; er stond een huwelijksaankondiging van een Rex en een Saskia in de krant; hij droomde zwaar van een zoontje van vage kennissen en ontdekte dat het op de dag van haar verdwijning geboren was.

Dierbaarder dan al deze berichten, afgezien van zijn droom over het Gouden Ei, was hem een grote houten wasknijper die zo ongeveer als laatste Mohikaan van Saskia’s bemoeienissen met zijn huishouden was overgebleven en die hij nog voor de taak gebruikte die zij hem had gegeven: het luchtdicht houden van aangebroken zakken chips.

Rex werkte door en toen hij later op de dag weer eens naar de auto keek ontdekte hij dat hij iets over het hoofd had gezien. Op de motorkap stond ook, vegerig: ALS IK DIT SCHRIJF KOMEN KRASSEN IN GELUK.

“Jezus wat een mooie zin,” dacht hij. De tranen sprongen hem in de ogen. Wie maakte ooit mee dat er zo’n mooie liefdesbrief onder zijn raam werd geparkeerd? Een hoge, poëtische waarheid: het uiten van liefde maakt die kapot. Even afgezien van Saskia, en de communicatie die zij misschien vanuit haar onbekende verblijfplaats tot stand probeerde te brengen: Rex was op slag verliefd op die Sandra.

Maar wie was ze? Hij kende niemand die zo heette. Was het één van die gefrustreerde vrouwtjes van dertig die, net als hij, de hele dag alleen in hun flat zaten? Die zag hij toch eerder in staat tot vlugge sex met iemand die aanbelde dan tot poëzie op een motorkap.

Kon het dat meisje van een jaar of vijftien zijn dat hij wel eens op de galerij zag en dat hij voor zichzelf ‘het lachebekje’ noemde? Door een keer giechelend haar hoofd af te wenden toen hij haar samen met een vriendinnetje op straat tegenkwam had ze duidelijk gemaakt dat ze in ieder geval gedachten over hem had.

Hoe wist ze eigenlijk, wie ze ook was, dat hij Rex heette?

Op zijn deur stond R. Hofman. Was de boodschap wel voor hem? Misschien was hij voor een Rex in Utrecht geschreven en maakte die auto een rondreis, overal verwarring stichtend voor huizen waar een Rex woonde. Maar zoveel Rexen waren er niet. En de boodschap was vers, er was nog geen nieuw vuil overheen gekomen.

Ineens voelde Rex een hevig en lichamelijk verlangen naar deze Sandra. Zou hij KOM OP DAN op de motorkap schrijven? Stel je voor dat het dat kleine meisje was en haar ouders zagen hem bezig. Nee: *zij* wist wie *hij* was, niet andersom – als ze plannen had moest zij ook maar de volgende stap doen.

In ieder geval kon zijn dag niet meer kapot en opgewekt ging Rex verder met zijn artikel over de negentiende-eeuwse Duitse wiskundige Cantor, dat hij moest schrijven voor het populair-wetenschappelijke jeugdtijdschrift waar hij medewerker van was.

Af en toe keek hij of de gele auto er nog stond en voor de grap schreef hij op de ‘vrouwenpagina’ in zijn agenda, onder aan de rubriek ‘evt. te vers.’: Sandra.

De tweede dag was er niets in zijn postbus.

De derde dag waren er drie brieven. Eén daarvan, in een kinderlijk handschrift, was ondertekend met Sakia. Ergerlijk toch, die minachting van Fransen voor de spelling van buitenlandse namen. De brief was acht bladzijden lang en begon met een pornografische beschrijving van Sakia’s ervaringen in een bordeel. Rex las de brief niet uit. De tweede brief was van een helderziende uit Autun die voorspelde dat hij Saskia binnen enkele dagen zou terugzien. Rex wist dat Autun niet erg ver van het TOTAL-station lag, en hij zocht het op. Tachtig kilometer. Hij legde de brief apart. De derde brief was van het weekblad *Photo-Vie* dat hem vijfduizend francs bood voor het verhaal als hij Saskia zou terugvinden. Rex antwoordde dat ze een eventueel verhaal over de terugkomst gratis mochten hebben als ze nu een verhaal met foto’s over de verdwijning zouden plaatsen.

De gele auto stond er nog.

Ineens zag Rex dat hij de tweede tekst steeds verkeerd had gelezen. Er stond: ALS IK DIT SCHRIJF KOMEN KRASSEN IN DE LAK. Het handschrift was bij nader inzien ook anders dan dat van Sandra’s REX IK VIND JE LIEF, en over de letters was méér nieuw vuil gekomen, alsof ze eerder waren geschreven. Waarschijnlijk hoorden

de teksten niet bij elkaar.

Sandra was dus minder leuk dan hij had gedacht, maar dat wiste haar liefdesverklaring niet uit.

Iemand van het *A Igemeen Dagblad* belde voor een telefonisch interviewtje naar aanleiding van zijn Franse advertentiecampagne. Rex was zo uitgebreid mogelijk in zijn antwoorden, maar weigerde te zeggen hoeveel het hem had gekost.

Lieneke belde om te vragen of hij degeen was geweest die bij haar had aangebeld toen ze net onder de douche vandaan kwam, maar die al weg was toen ze open deed. Na een paar zinnen bleek dat ze hun afspraak wilde vervroegen. Ze hadden elkaar na de droevige terugrit maar één keer gezien, een paar dagen eerder bij toeval in de Universiteitsbibliotheek, en toen een afspraak gemaakt voor twee weken later. Haar stem klonk verdrietig, wat Rex erg naar vond. Ze kwam nog dezelfde avond en ze hadden een lang en lief, bijna verliefd gesprek. Ze bleef slapen.

De vierde dag, een donderdag, stond de gele auto er nog. Op dezelfde plek, recht onder zijn raam.

Lieneke was op de fiets gekomen en ze liep het stuk naar het postkantoor met hem mee terug. Op de winderige parkeerplaats kwamen ze de jonge kandidaat-Sandra van de galerij tegen. Rex keek haar indringend aan en zij keek terug zonder vrees of blaam. Hij stond er versteld van hoe mooi ze was. Vijftien was ze in geen geval, dat had hij waarschijnlijk jaren geleden bedacht en nooit meer aangepast.

Ze liet niets merken. Voor het geval ze Sandra was vond Rex het een beetje vervelend dat hij nu Lieneke bij zich had.

Ze gingen nog een kopje koffie drinken in een koffiebar, en Rex kocht een *Algemeen Dagblad*. Het stukje stond op pagina twee, met een sterk verkleinde afdruk van de Franse advertentie erbij en, over drie kolommen, de foto van Saskia. Als zo vaak voelde hij dat razendsnelle uitsorteren in zijn hersenen: god wat een leuke vrouw – Saskia! – ze is weg.

Het was de foto die ook acht jaar geleden in alle kranten had gestaan en die hij nu weer in zijn advertenties had gebruikt: de foto op het terrasje in Parijs, de ochtend voor ze verdween, haar laatste foto. In zeven-achtste profiel, en met een wijs lachje keek ze Rex aan, alsof ze iets in haar schild voerde. Het onderschrift luidde:…*twee blikjes…*

Onder de kop FRANSE OPROEP VOOR VERDWENEN VRIENDIN, werd het verhaal van de verdwijning nog eens verteld, beknopt, en met foutjes. Er werd toch een

bedrag genoemd dat hij voor de advertenties zou hebben betaald. *De prijs: een slordige 80.000 gulden. Hij beeft er zich diep voor in de schulden moeten steken. En de hoop? “Nihil,” zegt Hofman. “Het is een hommage*.”

Hij liet Lieneke het stukje lezen. Ze knikte toen ze het uit had en gaf het zonder commentaar terug. Rex vond het ineens nogal lomp van zichzelf dat hij de krant had gekocht terwijl zij nog bij hem was.

Ze namen afscheid en Rex ging naar zijn postbus. Ditmaal waren er zeventien brieven uit Frankrijk.

Thuis sloeg hij zijn agenda weer open bij de vrouwenpagina. Onder de twee namen in de rubriek ‘available’ zette hij: Lieneke. In de rubriek ‘evt. te vers.’ streepte hij Sandra door en inplaats daarvan schreef hij:

‘Galerij-Sandra’ + ‘Motorkap-Sandra’ = I?

Op een blocnotevelletje schreef hij de namen Saskia en Sandra onder elkaar. Evenveel letters. Zelfde initiaal. Zelfde tweede letter, zelfde zesde letter. Als je de gelijke letters wegstreepte bleef er over: NDR en SKI.

Rex keek er een tijdje naar en schreef toen: DR. NIKS. En daarna: KIND R&S.

Hij las zijn Franse post. Er waren nog twee brieven van weekbladen. Ze boden hetzelfde bedrag als *Photo-Vie* en Rex schreef ze dezelfde brief terug.

Heel wat briefschrijvers hadden Saskia recent ergens gezien. Rex vroeg zich af of hij hun allemaal een bedankbriefje zou sturen: zonder identificatie hadden die waarnemingen geen waarde. In één brief werd het adres genoemd van een apotheek in Avallon waar Saskia als assistente zou werken. Avallon was maar tien kilometer van het TOTAL-station, en hij schreef de apotheek Om nadere informatie en een foto van deze assistente.

Een paar helderzienden en privé-detectives boden in onpersoonlijke folders hun diensten aan. Een vrouw uit Fontainebleau schreef dat ze eens dagenlang was achtervolgd door een man die in een auto stapvoets achter haar aan reed en “Poesje kom dan,” had geroepen.

Er was ook een brief van de chauffeur van de AMADDEI FRERES vrachtwagen, die Rex acht jaar geleden bij de politie-reconstructie had ontmoet. De man schreef dat het hem goed ging, informeerde naar Rex’ gezondheid, en wenste hem succes bij zijn naspeuringen.

Rex haalde de foto van die vrachtwagen er maar weer eens bij: zijn polaroid. De officiële reconstructie had uitgewezen dat hij inderdaad gemaakt kon zijn op het moment dat Saskia met de blikjes naar buiten kwam. De deur van de

servicewinkel stond er niet op: precies door de kop van de vrachtwagen aan het oog onttrokken.

Als altijd kwam er een oude, wat schaamtevolle herinnering naar boven, aan een uitzending van een radioprogramma voor de jeugd waarin was verteld over een nieuwe vloeistof: als je die over een foto sprenkelde kreeg je te zien wat er een seconde later was gebeurd. De eerste honderd inzenders zouden een gratis flesje krijgen. Hij was negen en had meteen een kaart op de bus gedaan en een kaartje terug gekregen dat het een 1 april grap was; het programma zou het leuk vinden als hij jeugdlid van de omroep werd.

En voor de zoveelste keer bekeek Rex de enige andere foto die bij het onderzoek boven water was gekomen: twee kinderen met RICARD petjes op en onscherp, gebogen bij de benzinedop van zijn auto: hijzelf.

Hij schoofde foto's weg en staarde naar de letters NDR en SKI op zijn blocknote. Je kon er ook DRINKS van maken.

Ineens bekroop hem een akelige gedachte en hij liep naar het raam. Het was nog waar ook: de gele stationcar was weg.

Rex schoot zijn jas aan en zocht een half uur op de parkeerplaatsen van alle flats in de buurt, maar de auto was en bleef weg. Vol zelfverwijt realiseerde hij zich dat hij het nummer niet had genoteerd – een onbegrijpelijke, niet meer te herstellen laksheid.

Deze ontdekking gaf hem een loden gevoel, en hij wist dat het niet meer van werken zou komen. Cantor moest maar even wachten. Het liefst had hij onmiddellijk Lieneke gebeld, maar dat misbruik mocht hij zo snel na het weerzien niet van haar maken. In de andere twee vrouwen van de rubriek 'available' had hij geen zin.

Later op de avond belde hij een van hen.

Zodra hij de volgende ochtend weer alleen was schreef Rex een brief aan Lieneke. Hij liet er zijn melancholie vrijelijk in vloeien zonder haar iets concreets voor te stellen.

Toen hij de brief bij zijn postkantoor in de bus had gegooid en naar de kleine ingang liep om zijn postbus te legen kwam er, met half opgeheven hand en hem recht aankijkend, een man naar hem toe. Een ongeveer vijftigjarige heer, rijzig en goed-verzorgd, aangenaam en tegelijk gebiedend. Hij had kort grijs-blond haar en droeg een ongekreukte beige regenjas: het prototype van de Amerikaanse presidentskandidaat op verkiezingstournee.

Rex’ hart begon geweldig te bonzen, zoals de keren dat hij een film van een echte executie had gezien.
En toen herkende hij hem.
Het was de man met de mitella.
“U bent Rex Hofman?” zei hij.
“Jawel,” zei Rex.
“Spreekt u Frans?”
“Raymond Lemorne,” zei hij. “Ik heb uw advertentie gelezen.” Hij stak zijn hand uit en met het ontzag dat deze man als deelnemer aan zijn avontuur toekwam schudde Rex die – de aanraking joeg een stroomstoot door zijn arm. Hij had hem acht jaar geleden niet langer dan een paar seconden gezien, maar de punt van zijn mitella die als een nieuwsgierige witte neus uit het kader van de andere foto tevoorschijn stak had dat gezicht voor altijd in zijn geheugen gebrand.
Ja natuurlijk, die arm was nu weer genezen. Waarom was die man gekomen, waarom had hij niet net als de anderen geschreven?
“Weet u iets van haar?”
“Ja.”
Zij had deze stem ook gehoord. Het klonk bijna alsof hij haar bij zich had, alsof ze nu samen naar een restaurant zouden gaan waar Saskia op hem wachtte. Ze was in het zwart, als om haar spijt uit te drukken over de niet meer goed te maken afwezigheid, en ze was echt een beetje ouder geworden: half een dame van drieëndertig, maar ook nog altijd half de baldadige sexbom. Ze was vrolijk en warm, blij hem te zien, en ze had een fles exotische drank voor hem meegenomen, niet te zuipen natuurlijk, maar met veel zorg uitgekozen op het mooie etiket…
“Ik wil in mijn auto praten,” zei de man.
“Is ze dood?” Rex hoorde zichzelf *mort* zeggen inplaats van *morte*, het voelde alsof grammatica oneerbiedig zou zijn.
Lemorne maakte een handgebaar en liep naar een auto met een Frans nummerbord die geparkeerd stond voor het postkantoor. Hij opende de deur voor Rex, liep om, en stapte in.
“Is ze dood?”
“Ja.”
“Ja,” zei Rex.
De man keek theatraal voor zich uit, de armen gestrekt aan het stuur, een blik die hij voor de spiegel geoefend kon hebben – zoals alles wat hij zei klonk als

een uit het hoofd geleerde rol. Een angst die de laatste jaren kwellender was geworden viel van Rex af: de angst dat de moordenaar zelf dood was, het raadsel voorgoed onoplosbaar.

Van zeer ver, zo ver als de vuilniswagen die voor hun neus stond en waar twee jongens met zwierige, langzame bogen zakken in gooiden, kwam het besef dat hij deze man op zijn bek zou moeten slaan. Maar dat was een absurde gedachte. Dit was een afgezant van Saskia, de hoogste autoriteit die hij ooit had ontmoet.

Lemorne startte en reed weg, zonder Rex iets te vragen.

“Waar gaan we heen?” vroeg Rex. “Er liggen hier brieven die ik moet halen.”

“Ik wil met u praten op een rustige plaats. Ik breng u later terug als u dat wenst.”

Hij reed als een vorst, gelijkmatig, zonder schakelfouten, met wiskundig zekere curven in de bochten. Rex was verpletterd door zijn aanwezigheid. Langs zijn eigen flatgebouw reden ze naar een parkeerstrook aan een sloot, tegenover een tennispark zonder netten.

Lemorne draaide zijn raampje op een kier, reikte in de zak van zijn regenjas en hield een bosje sleutels omhoog. Rex herkende ze: de sleutels van toen, met het rafelige leertje.

“Wat gaat dit vlug,” dacht hij, “dit moet even stoppen.”

“Ik kan ze u niet geven,” zei Lemorne. “Dat zult u begrijpen.” Hij stopte ze terug in zijn zak.

“Wat is er met haar gebeurd.”

“Ik ben hier gekomen om u dat te vertellen. Maar er is maar een manier waarop ik dat kan doen. Door u hetzelfde te laten ondergaan.”

Iemand met een soort bezem, met lange kromme tanden aan het uiteinde als een bedelende hand, schraapte op de tennisbaan bladeren bijeen.

“Dan ga ik dood,” zei Rex.

“Ja.”

“U bent gek.”

“Dat is niet relevant,” zei Lemorne.

Ze zwegen een tijdje. Abrupt, alsof hij in een boek had opgezocht hoe lang iemand nodig heeft om iets dergelijks te verwerken, ging Lemorne verder.

“Ik kan het u niet op andere wijze aanbieden. Ik wil mijn leven voortzetten zoals het nu is. U kunt weggaan en mijn nummer noteren, ik heb u trouwens mijn echte naam genoemd. Ik verzeker u dat er niets tegen mij te bewijzen valt, niemand zou iets kunnen vinden, en ik zou dan voorgoed zwijgen. Het is een

ander risico dat ik loop. U kunt mij doden. Ik erken uw recht daartoe. Maar uw advertentie heeft mij overtuigd dat u er alles voor over heeft om te weten wat er is gebeurd. Ik heb daarom besloten u deze kans te geven. Iedere afwijking van wat ik u zeg te doen zal het einde van mijn aanbod betekenen. Ik ga nu terug naar Frankrijk, met of zonder u. Het is uw enige kans. Ik geef u vijf minuten om te beslissen."

"Ik ga mee," zei Rex.

"Heeft u uw paspoort bij u?"

"Ja."

"Goed." Hij gespte zijn veiligheidsgordel vast en reed weg.

Verstikt leunde Rex in de comfortabele kussens.

Onbeweeglijk, de armen gestrekt als een standbeeld van een koetsier en even zwijgzaam, reed Lemorne naar het zuiden. Zijn auto lag volmaakt op de weg, de snelheidsmeter die stilstond bij honderdveertig was nagenoeg de enige indicatie dat ze bewogen.

Het werd donker.

Daar zat hij dan, deze man aan wie hij zoveel jaren had gedacht zonder te weten hoe hij eruit zag; af en toe nam hij uit een doos die voor hem in het dashboardvak stond een pennywafelachtige koek die hij knisperend naar binnen werkte, met als enige bewegende delen in zijn gezicht zijn lippen en zijn neus.

Rex rookte. Hij was te vaak over deze weg gekomen om er nog de weg van toen in te kunnen zien, maar bij een viaduct even buiten Roubaix kwam er onverwachts een herinnering die op deze reis had gewacht. Hier waren ze bezig geweest met een spel 'Dieren met een K', en zij had lang volgehouden, misschien tot aan de eerste irritatie van die dag, dat haar klaroen echt bestond. "Je eet het met Kerstmis! Het is een soort kalkoen!"

Lemorne had gezegd dat hij vijf minuten had om te beslissen, maar dat was natuurlijk onzin. Hij had uren, hij kon bij een benzinestation uitstappen, bij de grens, bij de tolkantoren van de snelweg. Het kon nog steeds. Blufte Lemorne? Hij had die sleuteltjes. Bewezen die iets, als hij ze afpakte? Misschien *dat* hij iets gedaan had, niet *wat* hij gedaan had. Of zou het eenvoudigste onderzoek al aan het licht brengen wat hij met Saskia had gedaan? Misschien niet – en als Lemorne zweeg zou hij zijn kans hebben verspeeld het ooit te weten.

Hij moest nadenken.

De tijd drong, nu waren ze al voorbij Parijs. Maar het leek of hij de kracht niet kon opbrengen voor die afwegingen. Er was maar één ding dat telde: weten wat er met Saskia gebeurd was. De bevrediging van dat verlangen zou

samenvallen met de vernietiging van het bevredigde – maar eigenlijk was dat mooi. Sandra had hem daar op voorbereid: als ik dit schrijf komen krassen in geluk.

Af en toe at hij iets uit een doos die Lemorne aan zijn kant had klaargezet. Er zaten vier in cellofaan verpakte sandwiches in, twee met fricandeau en twee met kaas, alle vier met een slablaadje ertussen, twee ministukjes smeerkaas in hotelverpakking, een knijpertje mosterd, twee kartonnetjes frisdrank, rietjes, een mandarijntje, een golden delicious appel, een plak chocola, servetjes. Hoe ziek moest het brein zijn dat in staat was tot het samenstellen van zo’n lunchpakket voor een dergelijke reis? En hoe ziek was zijn eigen brein dat er een lichte, maar niet weg te redeneren ergernis in sloop dat Lemorne wèl van die penny wafels had en hij niet?

Rex herinnerde zich een artikel dat hij eens voor zijn blad had geschreven over vallen, met getuigenissen van mensen die een val uit een vliegtuig hadden overleefd. Geen van hen had angst gevoeld. Men was gelaten geweest, nieuwsgierig, en vooral helder.

Zo voelde hij zich nu ook: stralend helder. Er daalde een rust in hem en een gevoel van volmaaktheid dat hij herkende van lang geleden, uit de tijd dat hij gedichten schreef. Een hoogst enkele maal was het hem daarbij overkomen dat de vraag naar zin of succes en zelfs naar schoonheid of zeggingskracht verdween – en dat het opwindende besef resteerde dat hij iets *nadeed;* dat hij eindelijk deed wat iets heel hoogs van hem wilde, en dat hij de zware verantwoordelijkheid droeg dat stap voor stap te blijven doen.

De Autoroute begon de vorm aan te nemen die hij had in Saskia’s raadsel.

Daar was het bord: TOTAL 900 meter, en bovenaan de glooiing het wit en de lichten van het benzinestation. Rex was er na de reconstructie niet meer geweest. Hij was er wel langsgereden, maar dan had hij voor zich gekeken.

Lemorne minderde vaart en reed achter langs de servicewinkel naar het grote parkeerterrein bij het grasveld. Hij stopte aan het eind. Er was niemand. Ze stapten uit, van de achterbank pakte Lemorne een thermosfles met bloemmotieven.

Het drong tot Rex door dat hij steeds de onderliggende gedachte had gehad: ik red me wel. Maar hoe? Hij werd bang. Hij herkende alles. Hij snoof de frisse avondlucht in en, Lemorne een ogenblik vergetend, liep hij het grasveld op. De kleine terp zonder ruisend bergbeekje was er nog. Hij ging erop staan en keek

naar de servicewinkel en de pompen. De melkweg van proppen strekte zich nog precies zo uit als in die nacht, alsof iemand er jaar in jaar uit op toezag dat er het juiste aantal proppen lag.

Hij draaide zich opzij. Lemorne stond beneden hem, aan de voet van de terp. In een hand had hij de thermosfles, met de andere reikte hij Rex een plastic bekertje aan.

“Drink,” zei hij.

Een simpele, grote angst plooide uit in Rex’ maag. Hij was in verwarring – hij zou waarschijnlijk gemarteld worden, hoeveel seconden had hij nog om de kans te berekenen dat Lemorne op een andere manier gedwongen zou kunnen worden zijn geheim prijs te geven?

“Wat zit er in?”

“Een slaapmiddel. Het duurt een kwartier voor het werkt. In die tijd zal ik u het begin vertellen. Drink.”

“Drink,” zei Lemorne.

Er was een ontzettende angst – dat Lemorne weg zou gaan. Rex keek naar het bekertje in zijn hand. Hij zou het aan zijn mond zetten, maar nu was het nog in zijn hand. Het was vreemd met dat *nu*, hoe hard je ook ‘nu’ dacht, het ging voorbij. Het was net als vroeger, wanneer hij Saskia nakeek als ze een weekeind bij hem was geweest en op maandagochtend wegfietste. Ze zwaaide, stapte op, zwaaide nog eens, en begon de straat in te rijden. Dan drukte hij zijn wang tegen de verste hoek van het raam en dacht: “Nu zie ik haar nog. En nu ook nog. En nu nog steeds!” Maar met hoeveel kracht hij dat ook dacht, het zette haar niet stil en nog terwijl hij bezig was aan zijn laatste *nu* was ze verdwenen.

Hij dronk. Het was zwarte koffie met suiker, heet en wrang.

Hij gaf het bekertje terug. Lemorne keek erin en vertelde wat er gebeurd was, vanaf het moment dat Saskia hem om wisselgeld had gevraagd tot aan het moment dat hij met haar uit het TOTAL-station was weggereden. Rex herkende haar. Lemorne vertelde langzaam, nergens twijfelde hij aan een woord, een nuchter relaas zonder leedvermaak: zo had *hij* gedaan, zo had *zij* gedaan, *dit* was er uit voortgevloeid.

Het verhaal was afgelopen, Lemornes slaapmiddel werkte nog niet. Rex dacht aan iets; hij draaide zich om en telde de palen van het hek. Bij de achtste paal hurkte hij, en hij verwijderde de kiezelsteen die tegen de betonnen voet lag. In het weinige licht van de pompen en de snelweg zag hij de matte, dubbele glans

van de twee munten.

Hij legde de steen terug.

Hij ging weer op de terp zitten en kijkend naar de zwartgeworden letters TOTAL op de overkapping wachtte hij tot hij slaperig zou worden.

Lemorne wachtte ook – zoals een geciviliseerd persoon op een bus wacht.

Rex droomde dat hij in een restaurant zat. Tegenover hem zat Saskia. Hij kende haar niet, maar hij wist dat zij het was. Alles zou beginnen. Het was een restaurant in grijze kleuren, er was weinig licht. Zij had niets besteld, maar hij kreeg een bord vol tennisballen opgediend. Toen hij er een opensneed kwam er een eend uit die zijn vleugels openvouwde en wegvloog.

Rex werd wakker.

Hij opende zijn ogen, maar voor wat hij zag maakte dat geen verschil: zwart.

Hij voelde dat hij alleen was. Hij hapte naar adem: dit was het dus. Dit moest zijn wat er met Saskia gebeurd was. Waar *was* hij?

Hij lag in het zwart, met niets waar hij zijn angst aan kon hechten. Hij ging overeind zitten maar stootte zijn voorhoofd en viel terug. Hij kwam zacht terecht en voelde met zijn handen langs zijn lichaam: hij lag op een matras. Een eenpersoonsmatras; de randen waren vlak naast hem.

Er was geen geluid, de lucht was zwaar en koud.

Links naast de matras was een wand. Hij wilde aan zijn hoofd voelen of hij zich erg gestoten had maar bij die beweging raakte hij met zijn knokkels iets boven zich. Hij tastte omhoog – het was geen balk die hij had geraakt, het was een soort houten plafond, nauwelijks twee handbreedten boven zijn gezicht.

Hij wist het al. Het was te erg om te weten.

Uiterst behoedzaam, om de zekerheid nog uit te stellen, voelde hij naar rechts. Rechts was een houten wand. Aan zijn hoofdeinde was een schot. Aan zijn voeteneinde was een schot. Hij sloeg met zijn vuisten boven en naast zich en hij schreeuwde maar hij hoorde niets, alsof het geluid door het zwart werd opgeslokt.

Gááhd.

Hij lag in een kist, levend begraven.

Dat dit Saskia was aangedaan! Dat zij hier zo had gelegen, smekend dat hij haar zou komen redden, tegelijk zeker wetend dat hij niet kón komen…

De eenzaamheid hiervan!

Kalm blijven, dacht hij, en een tomeloze paniek plantte zich voort in zijn

bloedvaten, sneller dan zijn bloed. Kalm blijven, iets doen om te bedaren. Maar de gedachte dat wat kalm zou zijn hier jammerlijk opgesloten zou zitten maakte hem gek van angst. De wanden klemden hem vast, zonder hoop.

Hoe lang lag hij hier al? Een maand? “Stel je voor dat ik niet kan doodgaan,” dacht Rex, en hij barstte uit in snikken.

Later merkte hij dat zijn angst met hem aan het vechten was en zich daartoe in *zijn* lichaam had gestoken.

“Kalm blijven,” dacht hij. “Ik lig hier een kwartier. Ik heet Rex Hofman.” Toen hij bedacht hoe belachelijk het was om op deze plaats een naam te hebben begon hij te lachen.

Vijf

Toen Lieneke Rex' brief kreeg was ze bezig aan de maandelijkse schoonmaakbeurt van haar kamer. Ze legde de brief op tafel en maakte eerst alles af. Voor het eerst in lange tijd ruimde ze haar hele afdruiprek op, waste sommige dingen opnieuw, droogde ze af, en zette alles in de kast.

Daarna ging ze zitten en las de brief. Ze las hem vijf keer achter elkaar. "Onvolwassen klagerig gezeur," dacht ze. "Ik hou van hem. Maar ik kan hem toch nooit van Saskia afpakken."

Hoe ze moest reageren wist ze niet. Ze belde een goede vriend die ook een kennis van Rex was en die raadde haar aan hem toevallig tegen te komen. Ze had de brief op zaterdag gekregen en besloot daarmee tot het volgende weekeind te wachten. De hele week legde ze de hoorn naast de haak als ze een boodschap moest doen.

Vrijdag en zaterdag ging ze naar een paar café's waar hij zou kunnen komen, maar hij kwam niet. Hij belde ook niet. Zondag belde ze hem. Hij nam niet op. Ze belde maandag de hele dag om het kwartier, met hetzelfde effect. Ze fietste naar zijn flat, waar zijn auto haar dom stond aan te kijken.

Ze hakte de knoop door en belde aan, maar er werd niet opengedaan. Ze ging naar huis en belde zijn ouders, die verbaasd waren, de redactie van zijn blad waar men tevergeefs op het stuk over Cantor had zitten wachten, en de politie.

Een paar dagen later stond Rex' foto in de krant. Getuigen meldden zich, van wie de vrouw die op vrijdagmorgen bij hem was weggegaan de laatste bleek te zijn. Ze had hem 'afwezig' gevonden.

Rex Hofman was spoorloos verdwenen. Het feit dat hij juist bezig was geweest door middel van een dure advertentiecampagne in Franse kranten zijn acht jaar eerder verdwenen vriendin Saskia Ehlvest op te sporen trok de aandacht. Een tijd lang verschenen de portretten van Rex en Saskia naast elkaar op de televisie en in kranten en tijdschriften.

Dat leverde niets op, net zo min als een nieuw onderzoek in het TOTAL-station 'Venoy-Grosse-Pierre'. En ook in de honderdvijfenveertig brieven uit Frankrijk die ten slotte op Rex' postbusnummer arriveerden stond niets dat enig licht kon

werpen op zijn verdwijning of die van Saskia.

Van geen van beiden werd ooit nog iets vernomen – ze leken van de aardbodem verdwenen.

EOF